

پژوهشی در باب معیشت
و خدمات متاثر از جنگ

زندگی با قرضه

محدودیت های قرضه ی غیر رسمی
مصنویت معیشتی در ولایت هرات،
افغانستان

مقاله مقدماتی شماره ۶۹
تام شاه و احسان الله غفوری

جوزا ۱۳۹۸

نشرات کنسرسيوم تحقیقاتی معیشت مصنون معلومات، تحلیل ها و سفارشات مهم در رابطه به پالیسی را در باره موضوعات مربوط به معیشت، خدمات ابتدایی و مصنونیت اجتماعی در اوضاع متاثر شده از جنگ ارائه می کند. این نشریه و سایر نشرات کنسرسيوم تحقیقاتی معیشت مصنون در آدرس انترنتی www.securelivelihoods.org قابل دسترس می باشند. این تحقیقات با کمک مالی دولت انگلستان، ایرلند و کمیسیون اروپا تمویل می شود.

کنسرسيوم تحقیقات معیشت مصنون

انستیتوت انکشاف خارجی

تلفن: +۴۴ (۰)۲۰ ۳۸۱۷ ۰۰۳۱

فاکس: +۴۴ (۰)۲۰ ۷۹۲۲ ۰۳۹۹

ایمیل: slrc@odi.org.uk

www.securelivelihoods.org

@SLRCtweet

پشت جلد: مارکیت حواله، افغانستان.

انستیتوت پول، تکنولوژی، و فراگیری مالی، ۲۰۱۰ (CC BY-SA ۲,۰)

نظریاتی که در این مقاله ابراز گردیده مربوط به نویسندگی می باشد و منعکس کننده نظریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان نیست.

شماره استاندارد بین المللی کتاب

۹۷۸-۹۹۳۶-۶۴۱-۲۹-۷

کد نشریه:

۱۹۰۳

مترجم:

عزیزالله اسفندیاری

© ۱۳۹۸ واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

این نشریه میتواند فقط برای اهداف غیر تجارتي و در صورت یادآوری نویسنده و منبع نقل و قول استناد و یا تکثیر گردد. نظریات ذکر شده در این نشریه مربوط به نویسنده میشود و انعکاس دهنده نظریات AREU نمیباشد. تمام حقوق ناشر محفوظ است. هرگاه این نشریه چاپ مجدد، ذخیره و یا به صورت برقی به دسترس گذاشته میشود، باید خط ارتباطی به سایت انترنتی (www.areu.org.af) AREU در آن چاپ و یا روی صفحه انترنتی گذاشته شود. برای هر گونه استفاده که در بالا مشخص نگردیده است، باید اجازه قبلی به صورت تحریری از شرکت ناشر، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان با ارسال ایمیل به areu@areu.org.af یا با تماس گرفتن با ۱۵ ۳۴ ۲۲۱ ۲۰ (۰) ۹۳+ اخذ گردد.

زندگی با قرضه

محدودیت های قرضه ی غیر رسمی مصئونیت معیشتی در ولایت
هرات، افغانستان

تام شاه و احسان الله غفوری

در مورد نویسندگان

تام شاه به عنوان مدیر ارشد تحقیق در واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان کار نموده است. وی مدیریت تیم پروژه های مسیر معیشتی افغانستان (ALT) را از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۰ به عهده داشت. تام دارای تجربه گسترده در زمینه تحقیقات معیشتی در موزامبیک و گینه بیسائو میباشد، جایی که تحقیقات وی روی کاهش خطر حوادث و موضوعات میکرو فایننس متمرکز بوده است.

تام نویسنده کتاب "مسیر معیشتی افغانستان" قضیه موردی ولایت سر پُل، برای واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان میباشد نشریه اخیر وی، در زمان قرض گرفتن "محدودیت های قرضه غیر رسمی مصئونیت معیشتی در ولایت هرات، افغانستان" است.

وی همچنان به عنوان مشاور تحقیق و ارزیابی در کمیته بین المللی نجات (IRC) در جمهوری دموکراتیک کانگو کار کرده است. او دارای مدرک لیسانس در مطالعات توسعه بین المللی از پوهنتون اوترخت هالند میباشد.

احسان الله غفوری تجربه وسیع در جمع آوری اطلاعات و همچنان در قسمت تجزیه و تحلیل تحقیق کیفی و کمی دارد و مدرک لیسانس خویش را از رشته شرعیات بدست آورده است. از سال ۲۰۰۹ بدینسو، وی روی پروژه های تحقیقاتی که متمرکز با معیشت بوده است، در واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان فعالیت نموده است. احسان در قسمت تهیه سه مقاله روی این تحقیقات، نویسنده همکار بوده است. علاوه بر این، وی در زمینه حکومتمداری محلی، حکومتمداری شهری، مصئونیت اجتماعی و تحقیقات دیگر در واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان همکاری نموده است.

نشریه اخیر وی، زندگی با قرضه "محدودیت های قرضه غیر رسمی مصئونیت معیشتی در ولایت هرات، افغانستان" است.

در باره واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان یک نهاد مستقل تحقیقاتی مستقر در کابل می باشد که در سال ۲۰۰۲ با همکاری جامعه بین المللی در افغانستان تاسیس گردید. هدف این نهاد تحقیقاتی انجام و عرضه تحقیقات با کیفیت عالی، مبنی بر شواهد، مرتبط با پالیسی و انتشار نتایج حاصله آنها و همچنان ترویج فرهنگ پژوهش و مطالعه می باشد. طبق گزارش دانشگاه پنسیلوانیا، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان منحصی یک نهاد پژوهشی دارای جایگاه عالی در افغانستان بوده و در بین نهاد های پژوهشی در آسیای میانه در رده پنجم قرار دارد. این نهاد با پالیسی سازان، جامعه مدنی، محققان و محصلین به منظور تحقق اهداف خویش ارتباط برقرار می نماید تا استفاده از نشرات مبنی بر شواهد و کتابخانه این واحد ترویج یافته، ظرفیت تحقیقی آنها تقویت شود و فرصت ها برای بازتاب اندیشه ها، مناظره ها و تحلیل ها ایجاد گردد. واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان توسط هیأت مدیره اداره می شود که متشکل از نمایندگان ادارات تمویل کننده، سفارتخانه ها، سازمان ملل متحد و دیگر سازمان های چندجانبه، جامعه مدنی و کارشناسان مستقل می باشد.

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان برنده جایزه بهترین نهاد تحقیقاتی بین المللی سال ۲۰۱۸ مجله پراسپکت بریتانیا (Prospect Magazine) گردیده است.

تمویل کننده اساسی:

نهاد انکشافی بین المللی سویدن (SIDA) Swedish International Development Cooperation Agency

تمویل کنندگان برنامه ها:

پروژه های مشخص واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در سال ۲۰۱۹ توسط نهاد های بین المللی ذیل تمویل گردیده است:

European Union (EU), Global Challenges Research Fund (GCRF), Save the Children, EUNPACK, and UN Women.

همچنان این اداره عضویت شبکه های جهانی ذیل را دارا میباشد:

the RESOLVE Network, Global Challenge Research Fund (GCRF), The School of Oriental and African Studies (SOAS), Secure Livelihoods Research Consortium (SLRC), A Conflict Sensitive Unpacking of The EU Comprehensive Approach to Conflict

and Crisis Mechanism (EUNPACK), ADB- Asian Think Tanks Network (ATTN) and The Regional Environmental Centre for Central Asia (CAREC).

پیشگفتار

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان به سلسله نشرات خویش در مورد معیشت مصئون، مقاله ای را در مورد قرضه های غیر رسمی و تاثیرات آن بالای زندگی مردم روستانشین هرات، منتشر نموده است. این مقاله به نقش محوری و مؤثر قرضه های غیررسمی در راستای تامین معیشت روستایی میپردازد.

در این مطالعه، شیوه های استفاده از قرضه های غیر رسمی و میکانیزم های داد و ستد این نوع قرضه ها، در دو قریه ولایت هرات که از لحاظ مساحت و اقتصاد نابرابر اند، بررسی گردیده است. از بُعد جنسیت نیز به بررسی صلاحیت های زنان در گرفتن قرضه پرداخته شده و نیز بیان شده است که تحت شرایط مشخص، زنان میتوانند قرضه های نسبتاً کمتر، از فامیل و یا همسایگان خویش اخذ نمایند.

این تحقیق دریافته است که هرچند دریافت قرضه های غیررسمی در سالهای اخیر کاهش چشمگیری داشته است، اما هنوز به عنوان عاملی برای ساختن روابط اجتماعی استفاده میشود و تنظیم و یا رسمی سازی فعالیت های قرضه های غیررسمی مؤثر نخواهد بود. زیرا قرضه های غیر رسمی توانسته است در ایجاد روابط اجتماعی و دست آوردهای معیشتی، مثمر باشد.

این تحقیق توسط تام شاه و احسان الله غفوری، و با همکاری سخاوتمندانه دولت انگلستان، ایرلند و کمیسیون اروپا از طرف کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون تهیه گردیده است.

امیدوارم این مقاله به عنوان یک منبع بتواند در حمایت از میکانیزم های مصئونیت اجتماعی در راستای تامین معیشت مصئون کمک نماید.

با احترام

داکتر اورخلا نعمت

رئیس واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

مطالعات شامل در موضوع ۱ فرضیه های موجود در باره ماهیت داد و ستد و رفتار اقتصادی در اقتصاد روستایی را تحت سوال قرار می دهد. این مطالعات نشان می دهند که معیشت در شرایط جنگ و پس از جنگ در اقتصاد اجتماعی مبتنی بر روابط حامی - پیرو و مقررات غیر قراردادی ریشه دارد.

ما در تحقیق کنونی که در باره افغانستان نوشته شده است، نقش استقرار غیر رسمی را منحیث وسیله ای تامین معیشت بررسی می کنیم. در سریلانکا، میزان مفیدیت ترویج کارآفرینی منحیث اقدام توسعه یی برای مردم در ساحات جنگ زده را مطالعه می کنیم. در نیپال، در باره الگوهای کار و معیشت زنان در خانواده های مهاجر تحقیق می کنیم. تحقیق بخش پاکستان به مطالعه چگونگی دسترسی خانوارها به قرضه و اثرات قرضداری بر خانواده ها می پردازد و چارچوبی را ایجاد می کند که مقدار قرضداری خانواده ها و اثرات آنرا توضیح دهد. در نهایت، بخش تحقیق در اوگاندا بر مهاجرت داخلی جوانان و تجارب آنها از اشتغال، واقعیت های معیشتی مجروحین جنگ، و چگونگی تاثیر منحنی معیشتی افراد متأثر از جنگ بر تصمیم مربوط به تعلیم و تربیه جوانان تمرکز می کند.

شواهد به دست آمده از طریق این تحقیقات مسایل آتی را تبیین می کند: چرا افراد در شرایط جنگی قادر به تامین زندگی از طریق دسترسی مستقیم به دستمزد نیستند، چرا پالیسی ها و اقدامات کمکی برای بهبود اجتماعی-اقتصادی ناکام می مانند و بررسی میکانیزم هایی را که مردم برای نجات در چنین شرایط اقتصادی استفاده می کنند.

برای کسب آگاهی بیش تر در باره ی ما و فعالیت های ما، به صفحه ی انترنتی زیر مراجعه کنید: www.securelivelihoods.org/about-slrc

کنسرسيوم تحقیقات معیشت مصئون (SLRC) در نظر دارد در باره دولت سازی، عرضه خدمات و بهبود معیشت در شرایط شکننده و متأثر از جنگ، شواهد تحقیقی قوی ایجاد کند. این کنسرسيوم با کمک مالی اداره انکشاف بین المللی انگلستان (DFID)، برنامه بین المللی کمک انکشافی ایرلند (Irish Aid) و کمیسیون اروپا (EC) در سال ۲۰۱۱ آغاز گردید.

مرحله ۱: ۲۰۱۱-۲۰۱۷

فعالیت های تحقیقی کنسرسيوم تحقیقات معیشت مصئون در دو مرحله می گنجد. مرحله اول بر محور سه پرسش تحقیقی در باره مشروعیت دولت، ظرفیت دولت، و معیشت استوار بود. این مرحله به عنوان مرحله آغازی فشرده در جریان یک سال تدوین شد. خلاصه نتایج تحقیقات مرحله اول در قالب پنج گزارش ترکیبی در سال ۲۰۱۷ نشر شد که تجارب گسترده ای را در اختیار پالیسی سازان، متخصصان و محققان قرارداد.

مرحله ۲: ۲۰۱۷-۲۰۱۹

مرحله دوم تحقیقات کنسرسيوم تحقیقات معیشت مصئون در روشنایی سه پرسش تحقیقاتی اصلی مربوط به مشروعیت دولت، ظرفیت دولت و معیشت، به پرسش های باقی مانده تحت سه موضوع ذیل پاسخ می دهد:

- موضوع ۱: دلایل اساسی ادامه بی ثباتی معیشتی در شرایط بهبود پس از جنگ چیست؟
- موضوع ۲: برداشت ها، تعاریف و تجارب از طریق کدام میکانیزم ها به رفتارهایی تبدیل می شوند که ممد یا مانع بهبودی پس از جنگ می شود؟
- موضوع ۳: چگونه می توان در کشورهای دارای وضعیت شکننده در کنار کمک به افزایش توافقات سیاسی به عرضه خدمات جامع تر و با کیفیت تر دست یافت؟

موضوع ۱: بی ثباتی معیشتی

این تحقیق یکی از هشت سند تحقیقی در باره موضوع ۱ است که در افغانستان، نیپال، پاکستان، سریلانکا و اوگاندا انجام شده است. این تحقیق توسط واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان (AREU)، مرکز تجزیه و تحلیل فقر - سریلانکا (SEPA)، مرکز بین المللی فاین استاین (FIC)، پوهنتون تفتس - اوگاندا، انستیتوت تحقیقات اجتماعی و محیط زیستی نیپال (NISER)، انستیتوت انکشاف خارجی (ODI) و انستیتوت پالیسی انکشاف دومی (SDPI) - پاکستان اجرا شد. ریاست تحقیقات را واگیشا گوناسیکارا به عهده داشت.

شریک ساختند نیز صمیمانه قدردانی می کنیم. نویسندگان تحقیق امیدوار اند معلومات فراهم شده به پالیسی سازی آگاهانه تر برای بهبود زندگی آنها کمک کند. یاد خانم هوسی را که در ترکیب هیات تحقیق در ولایت قندهار نقش مهمی در جمع آوری معلومات ایفا کرد، گرامی می داریم، و از پولاد کانتور که به عنوان مربی دانای نویسندگان گزارش نقش ایفا کرده اند، تشکر می کنیم.

نشر این تحقیق به اثر تلاش کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون در انستیتوت انکشاف خارجی و با حمایت مالی اداره انکشاف بین المللی انگلستان ممکن گردید. از خانم مسعوده کوهستانی و خانم گلثوم میرزاده به خاطر تلاش جدی شان در قسمت جمع آوری معلومات ساحوی و از محترم مجیب احمد عزیزی و خالد بهزاد به خاطر کمک به تهیه رونوشت سپاسگزاری می کنیم. نویسندگان گزارش از تلاش های آدام بین برای طراحی و مرور گزارش و از نظریات مفید خانم انیکا اشمیدنگ و شرکت کنندگان کنفرانس انجمن بین المللی مطالعات بشردوستانه (IHSA) نیز قدردانی می کنند. از پاسخ دهندگان این تحقیق که سخاوتمندانه تجارب و وقت خویش را با ما

مخففات	واژه نامه
AFN	واحد پول افغانی
AREU	واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
CDC	شورای انکشافی محل
ODI	انستیتوت انکشاف خارجی
SLRC	کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون
۱ SLRC	مرحله اول تحقیقات کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون
	ارباب
	بزرگ و رهبر سنتی قریه
	گروی
	اصطلاح محلی به معنای زمین گروی
	حق همسایه
	یک اصل اسلامی که قرض دهندگان را مکلف می سازد به دوستان و همسایگان نیازمند خویش قرضه یا کمک پرداخت کنند.
	حواله
	سیستم غیر رسمی انتقال پول که از طریق شبکه های قرض دهندگان پول به کار انداخته می شود.
	جمه دار
	شخص دلال که به نمایندگی از کارفرمایان، کارگران را در بدل مزد استخدام می کند.
	جریب
	واحد اندازه گیری زمین که تقریباً یک پنجم هکتار می باشد.
	خوش حساب
	داشتن شخصیت قابل اعتماد یا اعتبار
	مضاربت
	معامله ای که در آن یک طرف سرمایه ای را اکثراً از قبیل مواشی، به طرف دیگر قرض می دهد یا به امانت می سپارد. طرف دیگر سرمایه سپرده شده را پرورش یا انکشاف می دهد، یا در مقابل سودی که بعداً بین طرف ها تقسیم می گردد به نرخ از قبل توافق شده به فروش می رساند. مسئولیت ضرر احتمالی به عهده طرف دوم می باشد.
	قرض فرضی
	قرضه ای که با مکلفیت بازپرداخت گرفته می شود. این اصطلاح بر غیرخیریه بودن ماهیت معامله قرضی تاکید دارد.
	قرض الحسنه
	قرضه ای که بدون سود و با در نظرداشت دوره های بازپرداخت قابل انعطاف پرداخت می شود.
	قرضه خداداد
	قرضه ای بدون شرط بازپرداخت و منوط به اینکه هر زمان خداوند توانایی بازپرداخت را به قرضه گیرنده فراهم کند، قرض ادا می شود.
	ثواب
	اجر و پاداش یا رحمت معنوی

۱۹	۴	۹	۱	مقدمه
۱۹	۱. ۴	۹	۱. ۱	قرضه‌ی غیر رسمی در افغانستان
۲۱	۲. ۴	۱۰	۲. ۱	آنچه بازارها در باره قرضه‌ی غیر رسمی می گویند
۲۲	۳. ۴	۱۰	۳. ۱	فرصت های رو به کاهش و اقتصاد توزیعی
۲۲	۴. ۴	۱۱	۴. ۱	آسفتگی و مصئونیت معیشت
۲۳	۵. ۴	۱۲	۲	روش شناسی
۲۴	۶. ۴	۱۲	۱. ۲	ساحات تحقیق
۲۴	۷. ۴	۱۳	۲. ۲	مصاحبه ها و انتخاب پاسخ دهندگان
۲۵	۸. ۴	۱۵	۳	مطالعات موردی
۲۶	۹. ۴	۱۵	۱. ۳	خانوارهای فقیر
۲۸	۵	۱۶	۲. ۳	خانوارهای دارای درآمد متوسط
۳۱	۶	۱۷	۳. ۳	خانوارهای ثروتمند
		۱۸	۴. ۳	خانوارهای تحت سرپرستی زنان

شکل

۱۳	شکل ۱: نقشه موقعیت تقریبی قریه ها
----	-----------------------------------

جدول

۱۴	جدول ۱: مصاحبه با خانوارها
۲۰	جدول ۲: گروه ثروت و قرضه‌ی خانوارها
۲۰	جدول ۳: نوع قرضه‌ی اخذ شده توسط خانوار
۲۲	جدول ۴: موارد کاربرد قرضه‌ی غیر رسمی*
۲۶	جدول ۵: پیامدهای قرضه‌ی غیر رسمی به تفکیک گروه ثروت

ابعاد اجتماعی قرضه

علی رغم شرایط همدلانه اعطای قرضه، قرضه باعث اضطراب شدید خانوارها می شود زیرا نه تنها پول بلکه اعتبار و پیوندهای اجتماعی - که یک منبع بسیار ارزشمند است - در معرض خطر قرار می گیرد. یکی از دلایل سرمایه گذاری خانوارها روی این روابط استفاده از قرضه دادن به مثابه نوعی از بیمه است، بدین معنی که این روابط متقابل برای ایجاد زمینه استقراض در زمان نامشخص آینده شکل می گیرد. اکثر خانواده‌ها از وابستگان نزدیک یا دور قرضه طلب می کنند، زیرا احتمال اعطای قرضه از سوی آن‌ها بالاتر است، بهترین شرایط را برای قرضه مد نظر می گیرند و خطر صدمه دیدن اعتبار قرضه گیرنده در صورت تاخیر در پرداخت قرضه، بسیار اندک است. برعکس، خانوارهایی که از بزرگان محل، دوکانداران و افراد بیگانه قرضه می گیرند با خطر بیش تر آسیب اعتبار مواجه می باشند. به همین دلیل، تا حد ممکن از گرفتن چنین قرضه ها خودداری می شود و در صورت اخذ، بازپرداخت این نوع قرضه در اولویت قرار می گیرد. در اولین قریه از دو قریه مورد مطالعه، جایی که توزیع زمین بیش تر نابرابر بود، این موضوع ثابت شد و خانوارها در باره سابقه اقدامات خصم آمیز بزرگان محلی حکایت کردند. اما بر عکس در قریه دوم، جایی که توزیع زمین و سرمایه در آن مساویانه تر است، بزرگان محلی در شرایط بحران، به صورت منظم، برای خانوارهای فقیر قرضه فراهم می کند.

جنسیت و قرضه

مساله جنسیت در سیستم های قرضه ای غیر رسمی بسیار مهم است. زنان بیش تر در داد و ستدهای کوچک غیر نقدی اشتراک می کنند و دستیابی آن‌ها به داد و ستد نقدی محدود است. عدم حضور مردان به خاطر کار در ایران تا حدودی دسترسی زنان به قرضه را بیش تر کرده است زیرا مردان قبل از مسافرت به خانواده‌های خویش اجازه می دهند تا بتوانند قرضه بگیرند. با این وجود، مالکیت قرضه و مسئولیت بازپرداخت آن به عهده مردان می باشد و زنان، چنانچه به دلیل عدم استقلال در کسب عایدات محدودیت دارند، از این جهت نیز دچار محدودیت اند. عوامل خانوادگی به شمول جنسیت و عاملیت زنان و توانایی کار آن‌ها، در موارد اندک زنان را قادر می سازد از این هنجارها عبور کنند. با این حال، نمی توان عوامل ایجاد کننده این وضعیت را به صورت گسترده بر همه تعمیم داد زیرا این عوامل به ترکیب، سطح تعلیم و نگرش هر خانوار و نیز فرصت های کوچک و محدود برای زنان در فضای عمومی، بستگی دارد.

قرضه ای غیر رسمی در تحقیقات ده ساله ای واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، کنسرسیون تحقیق معیشت بدیل و انستیتوت انکشاف خارجی همواره به عنوان منبع اساسی مصئونیت اجتماعی - و یکی از شایع ترین ساختارهای اجتماعی - در افغانستان مورد تاکید قرار گرفته است. با این وجود، در پالیسی سازی و برنامه ریزی ها شناخت و درک اندکی از قرضه رسمی وجود دارد (مینویا و پین، ۲۰۱۷). قرضه ای غیر رسمی در اقتصاد شدیداً اجتماعی افغانستان، یک میکانیسم حیاتی است که بازارهای کار بر مبنای آن عمل می کند (همانجا) و اقتصاد توزیعی از همین مجرا دسترسی مردم به زمین، کار و درآمد را برای خانوارهای روستایی فراهم می کند. تحقیق کنونی روش های قرضه ای غیر رسمی را در دو قریه ای ولایت هرات که از نگاه مساحت و اقتصاد باهمدیگر متفاوت اند، به گونه عمیق بررسی می کند. به صورت مشخص، این تحقیق، شیوه های استفاده از قرضه و مذاکره در باره ای آن، تعامل آن با دگرگونی معیشت، چگونگی ایجاد میکانیسم های قرضه و حدود حمایت قرضه ای غیر رسمی از روابط اجتماعی را بررسی می کند.

یافته های تحقیق

تحقیق حاضر نشان می دهد که دسترسی به قرضه در سال های اخیر به صورت چشمگیری کاهش یافته است. این موضوع با کاهش فرصت های کارگری در ایران ارتباط دارد، منبعی که خانوارها به دلیل خشک سالی به گونه فزاینده به آن وابسته اند. مساله دسترسی به آب، تقسیمات دراز مدت تر زمین به افراد بیش تر و روندهای جمعیت شناختی که امکان استفاده از زراعت به عنوان منبع اصلی معیشت را کاهش می دهد نیز در محدودیت دسترسی به قرضه نقش دارد (پین و هوت ۲۰۱۷ الف). داشتن کارگر مرد در ایران، در میزان مشارکت در شبکه های قرضه ای غیر رسمی، مذاکره در باره قابلیت اعطای قرضه و توانایی برآورده ساختن توقعات قرضداری در روابط داد و ستد متقابل موجود و جدید عامل تعیین کننده محسوب می شود. با این همه، با وجود بعضی استثنائات (مشخصاً، افراد معتاد به مواد مخدر) مردم به گونه وسیع به قرضه دسترسی دارند. از سوی دیگر، وجود هنجارهای مذهبی که سبب می شود قرضه بدون سود انجام شود و اغلب دوره های بازپرداخت آن نامعین است، به اکثر خانواده‌ها امکان می دهد قرضه های کلان حدود ۲۵۰۰ دالر را از این طریق به دست آورند. با این وجود، تحقیق حاضر حاکی از آن است که سیستم قرضه با محدودیت شدید مواجه است، خانوارهای فقیر مجبور به گرو گذاشتن زمین شان می شوند، سرمایه های قابل فروش خویش را مصرف می کنند و میزان مصارف خود را نه تنها در کوتاه مدت بلکه برای سال های دیگر نیز کاهش می دهند.

قرضه و معیشت

به گرو گذاشتن زمین و مهاجرت برای کار، ظرفیت و توانایی بهبود خانواده‌ها را از آن‌ها سلب می‌کند و آن‌ها را مجبور می‌سازد به میکانیزم‌های ویران‌گر رو آورده و در رویه‌های مخرب قرضداری گرفتار شوند.

قرضه در ساختار اجتماعی

با در نظر داشت این که میکانیزم‌های قرضه‌ی غیر رسمی به‌طور عمیق و غیر قابل تفکیک در ساختار اجتماعی نهادینه شده است، نمی‌توان به آسانی از این تحقیق سفارشات مستقیمی را برای پالیسی‌سازی استخراج کرد. هرگونه تلاش برای رسمی‌سازی، نهادینه‌سازی یا تنظیم فعالیت‌های قرضه‌ی غیر رسمی مشکل‌ساز و ناخوشایند خواهد بود. نقطه قوت سیستم‌های قرضه‌ی غیر رسمی ناشی از دستاوردهای موفق معیشتی می‌باشد. به همین دلیل، این گزارش با چارچوب بندی قرضه‌ی غیر رسمی در ساختار وسیع‌تر اقتصادی و نهادی، مخصوصاً به لحاظ ضرورت عاجل ایجاد فرصت برای نیروی کار مازاد روستایی در افغانستان به هدف رسیدگی به نیازمندی‌های مهاجرین و عودت‌کنندگان از ایران، به پایان می‌رسد.

به نظر می‌رسد سیستم‌های قرضه‌ی غیر رسمی تا حد زیادی سبب محافظت از معیشت خانوار در برابر دگرگونی و بی‌ثباتی می‌شود و شبکه مصئونیت بی‌نظیری را برای خانواده‌ها فراهم می‌سازد که عمیقاً در روابط فامیلی و قرابتی آن‌ها ریشه دارد. به تعبیر ماکسویل و دیگران (۲۰۱۷)، دگرگونی معیشت عبارت است از تغییر دوامدار مثبت یا منفی در مصئونیت غذایی خانوارهای نمونه. اکثر خانواده‌های دارای درآمد متوسط و وضعیت زندگی بهتر، به‌طور موقفانه از قرضه برای یک سلسله اهداف مصرفی و تولیدی از قبیل ادامه سرمایه‌گذاری‌های لازم در فعالیت‌های معیشتی استفاده می‌کنند و خانواده‌های ثروتمندتر از قرضه برای دسترسی به فرصت‌های درآمدزا و سودآور مانند کشت زعفران استفاده می‌کنند. سیستم‌های قرضه‌ی غیر رسمی در خانواده‌های فقیرتر، اکثراً به آن‌ها کمک می‌کند از بحران‌های مریضی، مرگ و مشکلات مصرفی نجات پیدا کنند اما عواقب آن این است که این خانواده‌ها در دام قرض گرفتار می‌شوند. در نتیجه، فروش سرمایه،

۱. مقدمه

قرضه‌ی غیر رسمی یکی از ساختارهای اجتماعی بسیار رایج و دیرینه در افغانستان می باشد. نقش قرضه‌ی غیر رسمی در تسهیل مصرف و اهمیت آن در اقتصاد روستایی جهت تامین دسترسی به زمین و تسهیل تجارت از مدت ها قبل دارای اهمیت بوده است (نارول ۱۹۷۲). در تازه ترین مورد، تحقیقات ۱۵ سال گذشته واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در باره‌ی قرضه‌ی غیر رسمی، نقش قرضه‌ی غیر رسمی را به عنوان یکی از میکانیسم های مصنویت اجتماعی قابل دسترس برای افراد فقیر، آشکار ساخته است (کانتور و بین ۲۰۱۰، بین و هوت ۲۰۱۷ الف). دسترسی به قرضه‌ی غیر رسمی در سراسر افغانستان بسیار وسیع است و معمولا بدون سود و با دوره های بازپرداخت انعطاف پذیر و نامعلوم ارائه می شود و اکثرا برای افراد فاقد سرمایه های جانبی مادی قابل دسترس می باشد (کلاین و بین ۲۰۰۷).

امکان دسترسی نسبتا سریع به مبالغ پولی کلان تقریبا همگانی است که کمک فوق العاده ای را برای خانواده‌های که با کمبود یا بحران مواجه اند، فراهم می‌سازد. با این وجود، اهمیت قرضه‌ی غیر رسمی منحیت میکانیسم مصنویت اجتماعی و نقش آن در فعالیت بازارها، در سطح پالیسی سازی مورد توجه واقع نشده است (مینویا و بین ۲۰۱۷). این تحقیق می کوشد با بررسی دقیق فعالیت های قرضه‌ی غیر رسمی و پیامدهای آن در دو محل مشخص و جستجوی چگونگی تاثیر عوامل نهادی و ساختاری بر شکل گیری این رویه ها، این وضعیت را اصلاح کند. تحقیق حاضر قبل از پرداختن به نکات اصلی، قلمرو و روش تحقیق، با بحث در باره دانش و درک فعلی از قرضه‌ی غیر رسمی آغاز می شود و برای این کار از کارهای تحقیقی تازه کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون استفاده می کند.

۱.۱ قرضه‌ی غیر رسمی در افغانستان

این گزارش بر بنیاد تحقیقات جدی که در طی یک دهه توسط واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در باره قرضه‌ی غیر رسمی انجام شده است، استوار است (کلایو بین ۲۰۰۷). تحقیق حاضر همچنان با ثبت تنوع اشکال و اهداف قرضه های غیر رسمی و توضیح گستره و شمولیت فوق العاده آن، تفاوت وضعیت اقتصادی منطقه‌ی را بررسی کرده و به این نتیجه رسیده است که الگو های اخذ و اعطای قرضه، و حتی تعاریف انواع قرضه در ولایت های مورد مقایسه، متفاوت است. این تفاوت ناشی از عواملی چون توزیع مالکیت زمین، شهری سازی و فرصت های کاری است. تحقیق سال ۲۰۰۷ نشان داد که قرضه جدا از تسهیل مصرف و کاهش صدمه، برای کمک به رویدادهای مهم زندگی، سرمایه گذاری در ایجاد فارم های زراعتی یا توسعه و ایجاد تنوع در فعالیت های معیشتی استفاده می شود. به طور عموم، اکثر قرضه ها بدون سود است (قرض الحسنه) و تنها زمانی بازپرداخت می شود که خانواده‌ها قادر به انجام آن باشند (قرضه خداداد). یافته های این تحقیق بیانگر آن است که اکثر خانواده‌ها همزمان هم قرضه می دهند و هم قرضه می گیرند، امری که تمایز قرضه گیرنده و قرضه دهنده را کمرنگ می سازد. بر مبنای این تحقیق، خانوارها در شبکه ای از روابط باهم دیگر وصل اند. این روابط سبب می شود قرضه منحیت بخشی از چارچوب وسیع تر اقتصاد اخلاقی که بازتاب دهنده ای وابستگی متقابل شبکه های اجتماعی محلی است، هم حقوق و هم مسئولیت هایی را به بار آورد. انگیزه اعطای قرضه از سوی خانواده‌ها نه تنها همدردی بلکه ضرورت سرمایه گذاری در روابط استقراس متقابل به منظور حصول اطمینان از دسترسی به قرضه در آینده ای نامعلوم است.

جایگاه اجتماعی قرضه‌ی غیر رسمی یکی از ابعاد کلیدی شیوه عملکرد قرضه در سطح جامعه است و این جنبه ی قرضه به صورت سنتی در مقایسه با

جنبه‌ی پولی توجه کمتری را بخود جلب کرده است (سای ۲۰۰۴). به گفته کانتور (۲۰۰۹)، "اهمیت قرضه در ایجاد و حفظ روابط فراتر از ارزش پولی آن است". از این رو، قرضه‌ی غیر رسمی میکانیزمی است که از طریق آن افراد و خانواده‌ها خطرات احتمالی را کاهش می‌دهند و تلاش می‌کنند بین نیازمندی‌های فردی خویش و مکلفیت‌های اجتماعی و مردمی توازن ایجاد کنند (گیورین ۲۰۰۶). تحقیق سال ۲۰۰۷ واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان روش‌های استقراض 'افقی' را در برابر استقراض 'عمودی' توضیح می‌دهد و نشان می‌دهد که چگونه روابط نابرابر تحت الحمایگی (patronage) برخی از خانوارها را مجبور ساخته است "معامله فواستی" را بپذیرند، معامله‌ای که در آن رفاه و استقلال درازمدت قربانی بقای کوتاه مدت از طریق گرفتن قرضه می‌شود، (وود ۲۰۰۳). نمونه‌های چنین امنیت وابسته در بعضی کارگران و دوکانداران در ولایت قندهار دیده شده است، جایی که اکثر این افراد قرضدار مالکان بزرگ زمین بودند (پین و دیگران ۲۰۱۶). آنچه فهم آن دشوارتر است شیوه مدیریت همزمان چندین رابطه از این نوع از سوی خانوارها و میزان تاثیر و تاثیر متقابل قرضه و روابط بر همدیگر است.

این تحقیق محدودیت‌های قرضه‌ی غیر رسمی را نه تنها به ارتباط اینکه چه کسی از شبکه‌های قرضه محروم می‌شود بلکه به ارتباط شرایط حمایت متقابل نیز بررسی می‌کند. این تحقیق وابستگی، مکلفیت و استتار را در روابط مبتنی بر قرضه در سطح جامعه مطالعه می‌کند.

۲،۱ آنچه بازارها در باره قرضه‌ی غیر رسمی می‌گویند

زمینه‌ی اعطا و اخذ قرضه که در این گزارش مورد تحقیق قرار گرفته است اقتصاد روستایی می‌باشد که دارای ریشه‌های عمیق اجتماعی است (کانتور و پین ۲۰۱۲). دسترسی به منابع، خدمات و فرصت‌ها در تمام سطوح اقتصادی از طریق شبکه‌های پیوند اجتماعی اعم از افقی و عمودی امکان پذیر است (جاکسون ۲۰۱۶). نحوه کارکرد قرضه در این حوزه اقتصادی، راه‌های مختلف تعامل آن با قدرت، هویت و ساختارهای نهادی را توضیح می‌دهد. به‌طور نمونه، مطالعه تجارت فرامرزی پیاز در ننگرهار که در همه مراحل زنجیره عرضه متکی به قرضه است، اهمیت هویت مشترک نژادی و سیاسی را در سهم‌گیری در شبکه‌های قرضه نشان می‌دهد (مینویا و دیگران ۲۰۱۴). نتایج تحقیق نشان می‌دهد که اعتماد و داد و ستد مکرر، به جای داشتن دارایی، در قابلیت اخذ قرضه و ادامه دسترسی به قرضه عامل کلیدی است (همانجا). پیوند‌های اجتماعی عمودی در تسهیل دسترسی به قرضه‌ی مورد نیاز برای کشت زعفران در ولایت هرات دارای اهمیت شناخته شده است (مینویا و پین ۲۰۱۶). روشن شد که اشتراک در بازار زعفران تا حدود زیادی متکی بر موجودیت روابط اجتماعی با اشخاص سرمایه‌دار است که از قبل در بازار بوده‌اند (همانجا) برخلاف بیعانه و قرضه‌های که در اقتصاد تریاک به‌طور وسیع از سوی تاجران به دهقانان داده می‌شود که نیازمند چنین روابطی نباشد (پین ۲۰۰۸).

رویه‌های قرضه‌ی غیر رسمی موجود در اکثر بازارها نمی‌تواند تعداد زیادی را که در ساختار و حاکمیت این بازارها قرار دارند از فقر نجات دهند. قرضه‌ی غیر رسمی در قندهار زمینه را برای مهاجرین ساحات روستایی مساعد کرده است به عنوان خرده فروش در بازارهای عمده شهر کار کند و از طریق آشنایی و همبستگی در مسیر تجارت گام بردارند (مینویا و پین ۲۰۱۵). اما به‌دست آوردن معیشت به این شیوه پرمخاطره است و دورنمای رشد و ترقی در آن محدود می‌باشد زیرا عدم دسترسی به قرضه کلان تر مانع ترقی و انکشاف است. برخورد خشن مامورین دولتی با تاجران کوچک و خطر احتمالی سلب مالکیت توانایی آن‌ها برای اخذ قرضه را تضعیف می‌کند (همانجا) و عملاً

سطح اعتماد و تعامل مداوم را که زمینه استقراض را فراهم می‌سازد، محدود می‌کند. از این جهت، شرایط اقتصادی و سیاسی موجود که اکثراً به ضرر افراد فقیر می‌باشند (پین و هوت ۲۰۱۷ الف) نه تنها به مصنویت معیشت کمک نمی‌کند بلکه زمینه توانمند شدن افراد فقیر از طریق قرضه را تضعیف می‌کند. بنا بر این، بازار اجناس اکثراً نقش نهادهای اجتماعی را از طریق عیان سازی و تقویت روابط قدرت موجود در آن، تحکیم می‌بخشد (مونیا و پین ۲۰۱۷). این موضوع در ارتباط با شیوه‌ی کار قرضه‌ی غیر رسمی در این بازارها نیز صدق می‌کند.

این وضعیت به این معنا است که قرضه می‌تواند با فقیر نگهداشتن مردم از طریق ایجاد وابستگی، منحیت وسیله‌ای سلطه و استیلای اقتصادی در بازارها عمل نماید. به‌طور نمونه، دستیابی به کار در کوره‌های خشت مزار شریف در ولایت سرپل از طریق دلال‌های معروف به جمع‌دار صورت می‌گیرد. جمع‌دارها افراد محلی هستند که به نمایندگی از مالکان کارخانه‌های خشت سازی به خانواده‌ها و همسایه‌های مورد اعتماد قرضه می‌دهند. مردان خانواده‌های فقیر قرضه‌های مصرف شده در زمستان را از طریق کار در تابستان بعدی بازپرداخت می‌کنند (شاه ۲۰۱۰). معنای این روند این است که با فقر رو به افزایش، فعلاً تمام خانواده‌ها در این ولایت منحیت کارگران بیگار و ملزم به خدمت کار می‌نمایند (هوت و پین ۲۰۱۷). در موارد دیگر، قرضه‌های غیر رسمی که از طریق تاجران به زنان قالین باف در ولایت فاریاب داده می‌شود نیز به گونه‌ای است که آزادی و انتخاب قرضه‌گیرنده را محدود می‌کند و آن‌ها را وابسته می‌سازد. علاوه بر قرضه‌های نقدی، مصارف و مواد نیز به زنان داده می‌شود که اکثراً قبل از به‌دست آوردن درآمد فروش قالین به مصرف می‌رسد و زنان را قرضدار ساخته و توانایی جستجوی کار بدیل را از آن‌ها سلب می‌کند (نظامی و کانتور ۲۰۱۰). با اینکه این تحقیق اساساً بر بازارها تمرکز ندارد اما به شیوه کاربرد قرضه‌ی غیر رسمی برای استثمار یا تامین منافع افرادی که در اقتصاد روستایی موفق‌های ممتاز را تصاحب کرده‌اند، توجه می‌کند.

۳،۱ فرصت‌های رو به کاهش و اقتصاد توزیعی

معلومات تازه بانک جهانی در باره فقر و اقتصاد روستایی در افغانستان نگران کننده است. بر اساس گزارش وضعیت فقر در افغانستان: پیشرفت در معرض خطر، به دلیل بدتر شدن وضعیت امنیتی و از بین رفتن فرصت‌های کارهای زراعتی فقر در روستاها از ۳۸٫۳ درصد در سال‌های ۲۰۱۱/۱۲ به ۴۲٫۶ درصد در سال‌های ۲۰۱۳/۱۴ افزایش یافته است (بانک جهانی ۲۰۱۷). این گزارش بیانگر آن است که بر اساس معیارهای بین‌المللی، عموم خانوارهای روستایی افغانستان، از 'آسیب‌پذیری شدید در برابر صدمات' رنج می‌برند و توانایی مقابله با آن به دلیل ماهیت همگرد اکثر صدمات، در این جوامع محدود است. تحقیق قبلی کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصنون با تایید این مشاهدات نشان می‌دهد که افغان‌های روستایی برای مصنویت معیشتی درازمدت تلاش کرده‌اند. زراعت به تنهایی برای تامین نیازمندی‌های ضروری اکثر افغان‌های روستایی مخصوصاً با وجود افزایش جمعیت روستایی و عدم توسعه ملموس زمین‌های زراعتی غیرکافی و غیرقابل اتکا می‌باشد (پین و هوت ۲۰۱۷ الف). مساله 'جمعیت مازاد روستایی افغانستان' (پین و هوت ۲۰۱۷ ب) توأم با ناتوانی بازار کار در جذب نیروی کار در حال رشد و اکثراً فاقد زمین، مشکل را تشدید می‌کند. مقدار نسبتاً کمی از درآمدهای اقتصادی در ولایت هرات (۳۰ درصد) از طریق زراعت تامین می‌شود و پول‌های حواله شده از ایران که اکثر خانوارها به آن متکی‌اند به‌خاطر تحریم اقتصادی ایران که باعث کاهش شدید دستمزد کار و افزایش اخراج افغان‌ها

از آن کشور شده است، تهدید می شود (لیزلی ۲۰۱۵).

گیرد زیرا قرضه به ندرت در دسترس است و کاهش دارایی خانوارها قابلیت اخذ قرضه را کاهش می دهد (کانتور و پین ۲۰۱۱).

با این حال، چگونگی و تاثیر متقابل اخذ و اعطای قرضه با دگرگونی معیشت در خانوارها، کمتر شناخته شده است. قرضه‌ی غیر رسمی تا چه اندازه مایه مقاومت است و در مقابل آسیب‌ها و اثرات بی ثبات کننده شرایط زمینهای که در بالا مطرح شد، از خانوارها محافظت می کند؟ با توجه به نقش حیاتی پیوندهای اجتماعی در تامین معیشت، این تحقیق با بررسی دو گروه از خانوارها در یک محل، شیوه اعطای قرضه از طریق پیوندهای اجتماعی را مطالعه می کند. فهم بهتر پدیده دگرگونی معیشت، نیازمند مطالعه بیشتر است (مالیت و پین ۲۰۱۷) و این تحقیق از طریق بررسی چگونگی و چرایی تغییر درآمد خانوارها در زمان اخذ یا اعطای قرضه‌ی غیر رسمی به درک این پدیده کمک می کند. با توجه به تغییرات متعدد زمینه‌ی در ده سال پس از تحقیق پیشین در باره قرضه‌ی غیر رسمی (کلاین و پین ۲۰۰۷)، تحقیق حاضر فرصتی را برای شناسایی تغییرات به وجود آمده در فعالیت های قرضه در سطح محلی، مهیا می سازد.

پرسش های مهم تحقیق عبارتند از:

- گروه های اجتماعی- اقتصادی مختلف چگونه از قرضه‌ی غیر رسمی استفاده و در باره‌ی آن مذاکره می کنند؟
- روابط اجتماعی تا چه حدی بر قرضه‌ی غیر رسمی استوار است؟
- قرضه‌ی غیر رسمی چگونه بر دگرگونی معیشت تاثیر می گذارد و با آن تعامل می کند؟
- موجودیت، شرایط و مقدار قرضه‌ی غیر رسمی چگونه تحت تاثیر زمینه کلان‌تر اقتصادی و نهادی تغییر می کند؟
- جنسیت چرا و چگونه در مکانیزم های قرضه‌ی غیر رسمی اهمیت می یابد؟

بخش های بعدی این گزارش شیوه تحقیق، یافته های تحقیق، روش های استقرار و چگونگی مذاکره (و چگونگی و چرایی پیامدهای آن را) بررسی می کند. بخش پنجم معانی و آثار نتایج تحقیق را مورد بحث قرار می دهد.

در شرایطی که فرصت ها در حال کاهش و ناامن شدن است، نقش قرضه‌ی غیر رسمی در اقتصاد توزیعی در زندگی اقتصادی مردم اهمیت بیش تری یافته است. در حالی که فرصت های زراعتی، اشتغال روستایی و شهری در رسیدگی به نیازمندی‌ها ناکام است، قرضه‌ی غیر رسمی تنها وسیله ای است که خانواده‌ها می‌توانند از طریق آن به زمین و فرصت های مهاجرت کاری و سایر منابع دست پیدا کنند. اسناد و شواهد به دست آمده از تحقیق مرحله اول کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصنون نشان دهنده آن است که دسترسی به قرضه به جای روابط بازار، از طریق خصوصیت شدیداً غیر کالایی دارایی های مولد و سلطه روابط اجتماعی تنظیم می شود. (پین و هوت ۲۰۱۷ الف). به این اساس، در شرایط رکود و نابسامانی اقتصادی و کمیابی فرصت در اقتصاد مولد، ممکن است نقش قرضه‌ی غیر رسمی - از طریق میکانیسم هایی مانند گروه، پرداخت های با تاخیر و قرضه نقد - در استراتژی های معیشتی برجسته تر شود. به همین دلیل، مطالعه قرضه‌ی غیر رسمی به هدف شناسایی فرصت های بهتر برای کمک به معیشت های ناپایدار و بهبود سیستم های فعلی حامی این معیشت ها بیش از پیش اهمیت می یابد.

۴،۱ آشفستگی و مصئونیت معیشت

تحقیق قبلی کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصنون نشان می دهد که در شرایط جنگ، ناامنی و بی ثباتی اقتصادی معیشت ها هرگز ثابت نیست (مالیت و پین ۲۰۱۷). نیروی اقتصادی قدرتمند و شرایط سیاسی خارج از کنترل خانوارها، توأم با خطر نسبتاً بالای آسیب ها به این معنی است که بخت خانوارها در تالطم شرایط به گونه ی مثبت یا منفی دگرگون می شود، مفهومی که ما آن را "دگرگونی معیشت" می نامیم. مرحله اول تحقیق پنلی (panel research) معیشت چندین عامل عمده تغییر معیشت را بین سال‌های ۲۰۰۲ و ۲۰۰۹ شناسایی کرد. کاهش تولیدات زراعتی، ممنوعیت کشت تریاک و افزایش کارهای غیر زراعتی از جمله دلایل اساسی و عمده کاهش عمومی درآمد و افزایش بی ثباتی معیشتی به شمار می‌رود (کانتور و پین ۲۰۱۱). پیوندهای اجتماعی و سیاسی به چند دلیل از جمله آغاز و ادامه دسترسی به قرضه، در موفقیت خانوارها از اهمیت کلیدی برخوردار است (کانتور و پین ۲۰۱۰). ضرورت مصئونیت وسیع تر اجتماعی به خوبی تثبیت شده و نقش قرضه‌ی غیر رسمی به مثابه شبکه مصئونیت به حیث یک منبع مهم مشخص شده است (کلاین و پین ۲۰۰۷). قرضه‌ی غیر رسمی به عنوان میکانیسم مقابله درونی، در دوره های رکود گسترده اقتصادی به صورت طبیعی تحت فشار قرار می

روش تحقیق دقیقاً از تحقیقات گذشته در باره ی معیشت و قرضه‌ی غیر رسمی پیروی می کند و به لحاظ ماهیت تحقیق کیفی است. از این جهت، سنت تحقیق معیشت پایدار به صورت گسترده چنین بوده و بر بنیاد مشاهدات لوین (۲۰۱۴) طراحی شده است. مشاهدات لوین در باره اهمیت ادراک خانوارها از چیزی است که متناسب با محدودیت های ساختاری زندگی آن‌ها و اهداف ایشان در زمینه اینکه فهم معیشت، ممکن یا ناممکن است، سخن می گوید. بین ماه نوامبر ۲۰۱۷ و ماه می ۲۰۱۸، ۴۲ مصاحبه‌ی نیمه ساختارمند با ۱۶ خانوار در دو قریه مشخص ولسوالی پشتون زرغون ولایت هرات انجام شد. ولایت هرات از این جهت انتخاب شد که اقتصاد روستایی آن به خاطر مهاجرت کاری گسترده به ایران نسبتاً بر داد و ستد نقد استوار است، دارای اقتصاد شهری بزرگ (هرچند در حال کاهش) است و وضعیت امنیتی دسترسی به مناطق ساحوی را ممکن ساخت. دلیل دیگر انتخاب ولایت هرات این بود که قبلاً اطلاعات زیادی در باره خانوارها در زمان تحقیقات پنلی کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون جمع آوری شده بود. دلیل سوم این انتخاب این است که تحقیق ۲۰۰۷ کلاین و پینیز در این ولایت انجام شده بود (هرچند در یک ولسوالی متفاوت). این تحقیق از آشنایی دو محقق ساحوی واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان با قریه ها و پاسخ دهندگانی که این دو تن در مدت چهار سال حین انجام چندین دوره تحقیقات پنلی در باره معیشت با آن‌ها چندین بار ملاقات کرده بود به صورت جدی بهره برده است. بدین جهت، تحقیق کنندگان رابطه خوبی با پاسخ دهندگان از قبل ایجاد کرده بودند و از سوابق خانوارها آگاهی عمیق داشتند و بر بنیاد آن مصاحبه را انجام دادند.

۱،۲ ساحات تحقیق

به منظور توضیح بیشترین تفاوت ها در زندگی روستایی، اقتصاد قریه و نابرابری مالکیت زمین، در تحقیقات پنلی معیشت دو قریه از مجموع سه قریه انتخاب شده بود. تحقیق قبلی نشان می دهد که این عوامل در شکل گیری فعالیت های قرضه‌ی غیر رسمی مؤثر می باشد (کلاین و پین ۲۰۰۷). عامل اخیر (نابرابری مالکیت زمین) در تشخیص سطح همبستگی اجتماعی و میزان فعالیت خیریه‌ی بزرگان و نهادهای قریه دارای اهمیت است (پین و کانتور ۲۰۱۰). نابرابری مالکیت زمین می تواند در ماهیت شبکه های قرضه‌ی غیر رسمی مردم و به صورت مشخص شرایطی که آن‌ها بر مبنای آن می توانند قرضه بگیرند یا از چه کسی بگیرند، تاثیر گذار باشد. مشاهدات تحقیقات پنلی قبلی پیشنهاد می کند که هرگاه مالکیت زمین نابرابر باشد و تعداد زیادی از مردم فاقد زمین باشند، در چنین شرایطی روابط مبتنی بر قرضه ممکن است بیش تر عمودی باشد، و در مقایسه با موردی که مالکیت زمین بین خانوارها مساوی تر است روابط حامی- پیرو حاکم می باشد، اما بین اشخاص دارای موقف اجتماعی - اقتصادی مشابه اکثراً روابط افقی معمول می باشد.

۲. روش شناسی

۲,۲ مصاحبه ها و انتخاب پاسخ دهندگان

از مجموع ۲۹ خانواری که در سال ۲۰۱۵ در هر یک از ۲ قریه مورد سروی قرار گرفتند به تعداد هشت خانوار برای مصاحبه انتخاب شدند (هوت و دیگران ۲۰۱۶). در هنگام انتخاب، خانوارها به لحاظ میزان ثروت، خانوارهای دارای سرپرست اناث و خانوارهای دارای تاریخ متفاوت قرضداری مد نظر گرفته شد. معلومات به دست آمده از مصاحبه با روسای ذکور و اناث خانوار که بیش تر در تصمیم گیری های خانوار نقش داشتند، مرور و بررسی شد و مصاحبه بعدی با هفت خانوار دیگر صورت گرفت که در مجموع در هر قریه با ۲۱ خانوار مصاحبه انجام شد. سه مصاحبه با دوکانداران محلی نیز انجام شد زیرا معلوم شد که آن‌ها فراهم کنندگان اصلی قرضه‌ی غیر رسمی می باشند.

پس از مصاحبه، به گروه های جدید ثروت وظیفه سپرده شد به منظور تسهیل تجزیه و تحلیل دگرگونی معیشت و چگونگی کمک قرضه‌ی غیر رسمی در ایجاد تغییر، مصاحبه های ذیل را انجام دهند. این گروه‌های ثروت، دارایی های عادی خانوارها از قبیل زمین و مواشی که در تحقیق کلاین و پین ۲۰۰۷ نیز مد نظر گرفته شده بود و نیز تعداد مردان کارگر را در مقایسه با افراد وابسته خانوار بررسی کردند. در صورتی که از دست رفتن دارایی دراز مدت محسوب می شود، مانند فروش زمین یا گروهی درازمدت، البته نه دوره های موقت دشواری یا رفاه، و مواردی که نسبت وابستگی (تعداد اعضای خانوار به نسبت تعداد کارگر) به دلیل فوت، مرضی یا اعتیاد تغییر می یابد و منابع درآمد از بین می رود، خانوار مورد نظر در گروه خانوارهای کم ثروت دسته بندی می شود. در مواردی که خانوارها به اندازه کافی خوش بخت اند و منابع درآمد آن‌ها بالا رفته است، مانند تملک زمین، ایجاد تنوع و دریافت طویانه عروس، خانوار مورد نظر دوباره در گروه خانوارهای ثروتمند دسته بندی می شود. طوری که تحقیقات قبلی معیشتی نشان می‌دهد، گروه های ثروت در خانوارها در هر قریه نسبی است و هیچ سنجه مطلق برای این کار وجود ندارد.

قریه ۱ و قریه ۲ هر دو در دره حاصلخیز رود هریرود در فاصله ۴۰ کیلومتری شهر هرات و ۲۰ کیلومتری مرکز ولسوالی پشتون زرغون موقعیت دارند. قریه ها از نگاه جغرافیایی در دسترسی به آب از همدیگر متفاوت می باشند طوری که قریه ۱ در کنار دریا و قریه دوم در بالای رود که در معرض سیل و تشکیل لای کانال های آبیاری است، قرار دارد. مالکیت زمین در قریه ۱ (تقریباً دارای ۳۰۰ خانوار) کاملاً غیرمنصفانه است. اکثر خانوارها در قریه صرفاً مالک یک یا دو جریب زمین می باشند یا هیچ زمین ندارند و از سوی دیگر یک مالک صاحب دو سوم زمین قابل آبیاری و قابل زرع در قریه می باشد (هوت و دیگران ۲۰۱۶). انگور که دارای عواید نسبتاً بالاتر می باشد در قریه ۱ به‌طور وسیع رشد می نماید که می‌تواند حین برداشت حاصلات و تولید کشمش کار محدودی را برای زنان فراهم کند.

قریه ۲ (حدود ۵۰ خانوار) در مقایسه با قریه ۱ کوچک تر و فقیرتر می باشد که در موقعیت دور تر از مرکز ولسوالی قرار دارد. حدود ۳۰-۳۵ خانوار مالک سه الی چهار جریب زمین می باشند و تعداد کم دیگر مالک کمتر از این مقدار می باشند. کدام مالک عمده ای زمین در این قریه وجود ندارد. به‌طور کلی میزان برداشت حاصلات زمین پائین است. مشکلات آب ناشی از تغییر مسیر آب توسط قریه دیگر می باشد که بزرگان قریه از مدت ها به این سو برای چندین سال نتوانسته اند این مشکل را حل کنند. پول های که از خارج حواله می شوند منبع کمک عمده معیشت نسل ها در قریه ۲ می باشد. اما این پول ها به دلیل اثرات کمبود آب بالای زراعت برای اکثر خانوارها بسیار حایز اهمیت می باشند. به‌طور کلی، در تحقیق قبلی بر مبنای نظریه پین و کانتور (۲۰۱۰) در باره تاثیر نابرابری مالکیت زمین بر سیستم های قرضه، نشان داده شد که بزرگان قریه ۲ نسبت به بزرگان قریه ۱ بیش تر در جهت منافع قریه کار کرده اند. بحث کامل تر در باره اقتصاد و تاریخ قریه را می‌توان در تحقیق هوت و دیگران (۲۰۱۶) دنبال کرد: منحنی معیشت در افغانستان: شواهد از سه قریه در ولایت هرات.

شکل ۱: نقشه موقعیت تقریبی قریه ها

جدول ۱: مصاحبه با خانوارها

خانوار	مرحله اول		مرحله دوم		مجموع
	ذکور	اناث	ذکور	اناث	
۱ الف	۱	۱	۱	۱	۴
۱ ب		۱		۱	۲
۱ ت	۱	۱	۱	۱	۴
۱ ث	۱	۱			۲
۱ ج		۱			۱
۱ ح	۱	۱			۳
۱ خ	۱	۱	۱		۲
مجموع	۶	۸	۴	۳	۲۱
۲ الف	۱	۱			۲
۲ ب	۱	۱	۱	۱	۴
۲ ت	۱		۱		۲
۲ ث	۱	۱	۱	۱	۴
۲ ج	۱	۱	۱		۳
۲ ح		۱		۱	۲
۲ خ	۱	۱			۲
۲ د	۱	۱			۲
مجموع	۶	۸	۴	۳	۲۱

این بخش حاوی چند مطالعه موردی خانوارها از جمع گروه های ثروت و از هر قریه است تا چگونگی مذاکره خانوارهای مربوط به گروه های مختلف اجتماعی- اقتصادی در باره قرضه‌ی غیر رسمی و دسترسی به آن و نتایج نهایی این مذاکرات به گونه دقیق بررسی شود. نمونه های ارائه شده، به جای تدوین یک نوع شناسی رسمی، به هدف مقایسه و توضیح دستاوردها و جنبه های مختلف استفاده از قرضه‌ی غیر رسمی انتخاب شده است. در قسمت های بعدی این گزارش به چندین خانوار، البته با تغییر نام، اشاره می شود.

قریه ۱ - ۱ ج: رسیدن به آخر خط

احمد یک کارگر میان سال و سمیرا خانم وی با شش فرزند کم تر از ۱۸ سال خویش زندگی می کنند. دختر بزرگ آنها گاهی خیاطی می کند تا به عاید خانوار کمک کند. فرزند و عروس احمد به ایران مهاجرت کرده بود اما به خاطر معتاد شدن فرزندش به تریاک دوباره به قریه برگشتند. عروس و دو نواسه وی فعلا با خانواده احمد زندگی می کند و به همین دلیل تعداد آنها بیش تر شده است. صحت سمیرا خانم احمد نیز به خاطر بیماری قلبی و مشکل شکر که به خاطر آن به تازگی مبلغ ۱۶ هزار افغانی قرض گرفته است، رو به وخامت است. احمد مبلغ ۱۳۰۰۰ افغانی را از پنج داماد خویش قرض گرفته و زمین خود را نیز به گرو داد تا برای تداوی فرزند معتادش مصرف کند، اما اعتیاد فرزندش دوباره تازه شده و فعلا در هرات زندگی می کند. فرزندش دیگر تحت حمایت مالی خانواده نیست اما خانم و اطفالش با احمد و خانم او زندگی می کنند. فعلا این خانوار مبلغ ۲۶۰۰۰۰ افغانی قرضدار اند.

احمد در طول سال در ساختمان سازی و زمین های زراعتی کار می کند. وی مالک چند تاک انگور می باشد که عاید آبرومندانه ای برای وی فراهم می کند و برای برخی مصارف دیگر خود قرضه می گیرد. در سال های اخیر آنها قرضدار شده اند و قرضه خویش را با یافتن کار بازپرداخت می کنند. احمد به خاطر کار منظم و اعتبار خوب در بازپرداخت بموقع قرضه حداقل می تواند از ده نفر قرض بگیرد و فعلا از هشت نفر قرضدار می باشد. دامادش که در قریه دیگر زندگی می کند یکی از قرضه دهندگان مهم می باشد. آنها برنج، روغن و سایر مواد غذایی لازم را از دوکاندار آشنا در هرات به قرض می گیرند که فعلا هم از آنها خواسته شده است قرض خویش را تصفیه کنند. آنها به شکل های مختلف و برای اهداف متعدد به شمول مصرف، ازدواج و بازپرداخت، قرضه گرفته اند.

این خانوار تا همین اواخر قرضداری خویش را مدیریت کرده اند اما کار آنها هر روز مشکل تر می گردد. احمد به تازگی به خاطر بازپرداخت قرض کارفرمای خود در زمین زراعتی باید مبلغ ۵۰۰۰۰ افغانی را از کس دیگری قرض می گرفت و همین اواخر باقیمانده زمین خود را نیز به گرو داده است تا به قرض دهنده که از وی میخواست به طور مفت و رایگان بالای زمین اش کار کند بازپرداخت نماید. در نتیجه، این خانوار بیش تر از این مالک زمین نیست اما با وجود قرضداری زیاد هنوز اطمینان دارند که قادر به گرفتن قرض می باشند:

"مردم سرمایه شخص قرض گیرنده را مدنظر نمی گیرند. برعکس، من کدام زمین ندارم، تنها یک باغ کوچک تاک انگور دارم که اکثرا در گرو است. اما هنوز هم اگر بخواهم از کدام کسی قرضه بگیرم، آنها به من قرضه خواهند داد زیرا آنها مرا منحیث یک انسان خوب می شناسند و فکر می کنند اینکه من زمین دار می باشم یا نمی باشم زیاد مهم نیست. من می توانم کار کنم و پول بازپرداخت را برای آنها پیدا نمایم."

۳. مطالعات موردی

قریه ۱ - ۱: ت: کارگر مهاجر دارای روابط خوب شبکه‌یی

ملا شریف در کنار دو برادر، زن‌ها و اطفال آن‌ها و مادر خود زندگی می‌کند. برادران عواید کارگری خویش را با هم شریک می‌سازند. دختر وی مبلغ ۵۰۰۰ افغانی را به‌طور ماهوار از معاش معلمی به‌دست می‌آورد. در چند سال اخیر، آن‌ها بعضی از تاک‌های انگور خویش را در بدل ۸۰۰۰۰ افغانی به‌گرو گذاشته‌اند تا یک مقدار زمین خریداری نماید. یکی از برادران وی به‌خاطر پرداخت قرض و کمک به‌خانوار در ایران کار می‌نماید.

مردان خانوار تاکنون از طریق مهاجرت به ایران و کار در آن قرضه‌های را که به‌خاطر تداوی گرفته بودند و مبلغ ۱۰۰۰۰۰ افغانی را که برای عروسی برادرش به قرضه گرفته بودند را پرداخت کرده است. آن‌ها برای مصارف زراعتی نیز پول قرض گرفته‌اند. در گذشته مجبور شدند به‌خاطر بازپرداخت قرضه‌ای که قرض دهنده آن نیاز عاجل به پرداخت طویانه عروسی داشت، زمین خود را فروختند، اما همیشه توانایی این را داشته‌اند که جهت رسیدگی به مصارف غیر متوقعه بدون توسل به فروش سرمایه‌های سودمند خود پول قرض بگیرند. ملا شریف یک شبکه کلان و فعال قرضه در حدود ۲۰ تن به‌شمول یک دوکاندار در هرات دارد که پدرش به وی معرفی کرده بود. وی در برقرار کردن روابط خود محتاط است و به‌خاطر ایجاد اعتماد قبل از اینکه قرضه‌های نقدی اخذ نماید اقدام به گرفتن قرضه‌های غیر نقدی می‌کند.

دختر ملا شریف به‌خاطر عایدی که دارد می‌تواند تا حدود ۵۰۰۰ افغانی را از دوستان نزدیک خود قرضه بگیرد. این خانوار مبلغ ۲۴۰۰۰ افغانی را به‌خاطر کشت زعفران در زمین تازه خرید خویش قرض گرفته بودند که از این مجموع مبلغ ۶۰۰۰ افغانی آن تاکنون بازپرداخت نشده است. با اینکه آن‌ها اکثراً برای مشکلات صحتی، مصرف و نیازمندی‌های تولیدی قرضه‌های زیادی گرفته‌اند، اما همیشه توانایی این را داشته‌اند که قرضه‌های خود را بازپرداخت نمایند و بدین جهت اعتبار خوبی کسب کرده‌اند. در حال حاضر آن‌ها مبلغ ۱۰۰۰۰۰ افغانی قرضدار می‌باشند. این خانوار با چهار منبع عایداتی خود قادر اند گاهی مبالغی در حدود ۵۰۰۰ الی ۱۰۰۰۰ افغانی را به دوستان خویش نیز قرض بدهند.

قریه ۲ - ۲: د: نجات از قرضه

غلام اکبر در جریب زمین را گندم می‌کارد تا محصول آن را بفروشد و در حال حاضر به پرورش گاو و گوسفند مصروف است. این خانواده‌ی هشت نفری دارای تاریخ طولانی مهاجرت به ایران می‌باشد و خود وی شش بار به ایران مهاجرت کرده است که هر بار یک یا دو سال طول کشیده است. فعلاً سه تن از پسران وی که اکنون بزرگ شده‌اند وقتاً فوقتاً در ایران کار می‌نمایند تا خانوار خویش را حمایت کنند. بعد از این که پدر غلام اکبر هشت سال قبل در نتیجه مرض سرطان فوت کرد، این خانوار مبلغ ۱۳۰۰۰۰ افغانی که برای تداوی وی گرفته بودند قرضدار گردید و تلاش کردند آن‌را بازپرداخت کنند زیرا دیگر قادر به اخذ قرضه‌ای بیش‌تر نیستند. اکنون این خانوار به‌خاطر داشتن کارگران صحتمند می‌توانند خوب تر کار کنند. آن‌ها با پولی که قرض گرفتند توانستند موقفانه زمین بخرند و آن‌را به‌گرو بدهند، و با استفاده از پول حواله پول قرضه گرفته شده را بازپرداخت نمایند. آن‌ها به‌دلیل تملک زمین بیش‌تر اکنون می‌توانند بیش‌تر از قبل عاید داشته باشند. اکثراً با فروش عاجل مواشی می‌توانند قرضداری خویش را بازپرداخت کنند و در نتیجه کدام قرضداری غیرپرداخت شده ندارند.

مبارک خان و خدیجه یک زوج نسبتاً کهن سال دارای چهار پسر جوان و دو دختر جوان می‌باشند. دو پسر مبارک خان همواره در ایران کار می‌کنند و برای تکمیل عاید خانوار از طریق کشت گندم و بعضاً از مزد کارگری از ایران پول حواله می‌کنند، اما فعلاً تنها یک پسر وی در ایران کار می‌کند. این خانوار به‌خاطر پرداخت مصارف عروسی پسرانش پول زیادی را قرض گرفت. نه سال قبل یکی از نامزد عروسان وی که قرار بود در آینده عروس این خانوار شود نامزدی اش را فسخ کرد که به اثر آن این خانوار مبلغ ۴۰۰۰۰۰ افغانی قرضدار شد و مشکلات قرضداری آن‌ها از همین جا آغاز گردید. سه سال است که آن‌ها قادر به بازپرداخت قرضه‌ی خود نمی‌باشند و از حالا تمام زمین خود را به‌گرو گذاشته است و تنها با پولی که یک پسرش از ایران حواله می‌کند امرار معاش می‌نمایند. مجموع کلی قرضه پرداخت نشده‌ای آن‌ها فعلاً مبلغ ۲۵۰۰۰۰ هزار افغانی می‌باشد.

این خانوار با سرمایه کم و عاید در حال کاهش خود منابع‌ی بسیار کمی را در قریه برای قرضه گرفتن در اختیار دارد و معمولاً از قریه‌های دیگر به اساس قرارداد قرض می‌گیرند یا از پسرش در ایران می‌خواهد که برای پرداخت مصارف عروسی و باز پس گیری زمین از گرو پول قرض بگیرد. مبارک خان می‌گوید که به‌خاطر قرض گرفتن مبالغ کلانتر، لازم است زمین به وثیقه گذاشته شود. وی از قرضه دهندگان در مقابل شرایط آسان‌تر پول قرض می‌گیرد. مثلاً، شخصی در قریه دیگر در مقابل قرضه ۵۰۰۰ افغانی از وی ۶۰۰ کیلو گندم خواسته بود. از آنجایی که مبارک خان معتقد است قرضه‌های کلان خطرناک است، وی از طریق پولی که از ایران حواله می‌شود قرضه‌های کوچک اخذ می‌نماید.

"من به مبلغ ۲۰۰۰۰۰ افغانی برای پرداخت مصارف عروسی پسر من ضرورت دارم. اگر این مقدار پول را به قرض می‌گیرم، مطمئن بودم که قادر نبودم این مبلغ را در مدت یک ماه پرداخت کنم. اگر بعد از یک ماه نمی‌توانستم پول را بازپرداخت کنم عواقب آن بسیار مصیبت بار می‌بود."

فعلاً، اکثر قرضداری‌های آن‌ها که برای مصرف خود می‌گیرند غیر نقدی یا به مقدار کم نقدی می‌باشند. وی فکر می‌کند که برای گرفتن قرضه کلان، به گرو گذاشتن زمین یک گزینه‌ی مطمئن تر می‌باشد زیرا می‌تواند وقت بیش‌تر در اختیار داشته باشد تا این مبلغ را بازپرداخت کند.

قریه ۲ - ۲خ: خانوارهای آسوده بدون قرضه

عتیق الله قبلا بزرگ و رئیس یک خانوار مشترک ۱۸ نفری بود. عتیق الله بعد از فوت برادرش چندسال قبل سرپرستی خانواده برادر درگذشته اش را به دوش گرفت. وی به خاطر این کار مقدار سه جریب زمین از اموال برادر متوفای خود به ارث برد که به سه جریب زمین خودش اضافه شده و مقدار کل حاصلات گندم او را افزایش داد. وی با استفاده از پاسپورت و ویزه خود در فصل زمستان به ایران می‌رود تا با پسرش یکجا کار نماید. توانایی وی برای سفر قانونی نسبتا غیر معمول است و با مردان اکثر خانوارهای دیگر تفاوت دارد. مردان سایر خانوارها در معرض خطر، استثمار و شرایط کار شاقه اند. عتیق الله با رفتن به این سفر توانسته است شمار مواشی خود را افزایش دهد و خانه ای را در شهر هرات اعمار کند. عتیق الله اکثرا نیازمند گرفتن قرضه نمی باشد، اما وقتی قرض می گیرد ترجیح می دهد که قرضه را از افراد خارج از قریه بگیرد زیرا به گفته وی مردمی که اکثرا شما را نمی بینند کمتر به خاطر بازپرداخت بر شما فشار وارد می کنند. عتیق الله عضو شورای انکشاف محلی (CDC) است و از گروه قومی خود در قریه نمایندگی می نماید. هرچند وی در باره منافع این کار به ارتباط قرضه چیزی نمی گوید، اما احتمالا این کار منجیث یک موقف قدرت و مسئولیت ممکن است به توسعه شبکه اجتماعی وی کمک نماید و قدرت تعامل وی با افراد دیگر را بیش تر سازد. در حال حاضر، وی کدام قرضداری ندارد اما در گذشته چندین بار به شمول ۵۰۰۰۰ افغانی برای کشت زعفران از یک شخص سرمایه دار پول قرضه گرفته است. زمانی که وی در ایران بسر می برد، خانم او می تواند بدون گرفتن اجازه قبلی شوهرش مبلغ ۶۰۰۰ الی ۷۰۰۰ افغانی را از دوستان و همسایگان قرضه بگیرد یا اجناسی را از دوکاندار قریه به قرض بگیرد.

خانوارهای چون ۱ت، به خاطر داشتن چنین درآمدی می توانند در صورت ضرورت به صورت نسبتا آسان پول قرض بگیرند. اکثر قرضه های که می گیرند به خاطر مشکلات صحتی، مصرف و سرمایه گذاری می باشند. موفقیت آن ها به طور فزاینده سبب شده است دیگران از آن ها درخواست قرضه نمایند. غلام اکبر مبلغ ۱۳۰۰۰ افغانی را به دوست پسر کاکای خود که در قریه دیگر زندگی می کند قرض داد. وی بعد از گذشت شش ماه قادر به گرفتن قرض خود نشد و قرض گیرنده دیگر به تلفون وی جواب نمی داد. وی به خاطر جلوگیری از خطر احتمالی این کار در آینده متعهد شده است که دیگر به اشخاصی خارج از قریه پول قرض ندهد.

۳,۳ خانوارهای ثروتمند

قریه ۱ - ۱ح: گرفتن قرضه برای سرمایه گذاری

شاکر و سلما خانمش مالک زمین نسبتا زیاد می باشند: شش جریب زمین و تعدادی تاک های انگور. هرچند هفت پسر آن ها کاملا جوان می باشند، دو دختر آن ها هرکدام مبلغ ۵۰۰۰ هزار افغانی از معاش معلمی خویش در قریه به خانوار کمک می نمایند و دو پسر آن ها به خاطر کمک به آن ها در کار فارم داری مصروف اند. آن ها به تازگی مبلغ ۳۰۰۰۰۰ افغانی را از بابت طویانه عروسی یکی از دختران خود دریافت کرده اند و عین این مبلغ را ده سال قبل از بابت طویانه عروسی دختر بزرگ تر خویش دریافت کرده بودند. شاکر مانند اکثر افراد دیگر، در گذشته برای مصارف تداوی و مراسم فاتحه پول قرض گرفته است، اما وی برای اهداف سرمایه گذاری نیز چندین بار قرضه گرفته است. وی ضرورت به رفتن به ایران برای کار پیدا نکرده است.

او به تازگی مبلغ ۱۰۰۰۰۰ افغانی را از برادر زن و همچنین از یک هم قریه سرمایه دار مشهور خود به خاطر باز کردن دوکانی در نزدیکی سرک تازه کار شده به طرف هرات قرض گرفته است. اکثریت قرضه های ۲۲۰۰۰۰ افغانی وی در جهت سرمایه گذاری سودمند به مصرف رسیده اند. شاکر می تواند مبالغ کلانی را از تقریبا ده نفر خارج از قریه به شمول افراد سرمایه دار شهر و تاجرانی که با آن ها ارتباط کاری دارد دریافت نماید. خشوی شاکر که یک خانم نسبتا ثروتمند است، یک منبع منظم قرضه برای وی می باشد. وی قرضه های خویش را از طریق عاید قابل ملاحظه و قابل اعتماد خود که از رشد تاک های انگور به دست میاورد بازپرداخت می نماید. قرضه دهندگان او نیز از منتظر ماندن تا زمان برداشت محصول جهت بازپرداخت پول خویش ناراحت نمی شوند.

قریه ۱ - ۱ ب: مقاومت در مقابل مشکلات

پروین شوهر خویش را که یک مدیر متقاعد مکتب بود به خاطر ابتلا به مرض سرطان بعد از مریضی طولانی از دست داد. ۱۲ عضو باقی مانده خانوار وی متشکل از دو پسر، چهار دختر، دو عروس و اطفال شان می باشد. پروین در دوران مریضی شوهرش تصمیم گرفت از ۳,۵ جریب زمین خود مقدار ۱,۵ آن را بفروشد. به هر حال، وی مبلغ ۱,۴ میلیون افغانی به خاطر تداوی شوهرش در پاکستان و برای مراسم تشییع جنازه و فاتحه و مبلغ ۵۰۰۰۰۰ افغانی را به خاطر عروسی پسرش بعد از این که نامزدش حامله شد قرض گرفت. این تصمیم خانم پروین بود که تمام این قرضه را اخذ نماید نه تصمیم شوهر مریض یا پسرانش. اما با آنهم مسئولیت بازپرداخت این قرضه به عهده پسرانش خواهد بود. پروین به خاطر موفقی که شوهرش داشت و به دلیل اینکه چهار عضو دیگر خانوار معلم بودند با وجود شرایط دیگر تاحدودی به سادگی قادر به گرفتن قرضه شد (قرضه خدادادی). پسرانش علاوه بر گرفتن کار عایداتی خود بالای زمین نیز به حیث کارگر با مزد کار می نمایند و ممکن است در صورت نداشتن توانایی بازپرداخت قرضه به ایران بروند. مقدار کلی قرضه وی مبلغ ۳۰۰۰۰۰ افغانی باقی مانده است. این خانوار قبلاً پیش از مرگ پدر خانوار کمتر قرض گرفته بود. هرچند این خانوار کاهش مختصری را در اقتصاد شان تجربه کرده اند، اما توانسته اند منابع عایداتی متعدد و قرضه دهندگان دلسوزی را پیدا نمایند که ضرورت به توسل به فروش سرمایه های سودمند خویش پیدا نکنند. با اینکه این قرضه های بسیار مهم قطعاً باعث نگرانی خانواده پروین شده اند اما وی از این ناحیه آسیبی بر اعتبار خانوار اش احساس نمی کند.

"بازپرداخت پول بسیار مشکل است به خاطریکه ما کدام عاید مناسب نداریم. بدین جهت، هریک از اعضای خانوار نگران است و به این فکر است که چگونه می توانیم این مقدار پول را به دست آورده و قرضه را بازپرداخت کنیم."

مسعود شوهر بهاره پنج سال قبل فوت کرد. شوهر بهاره از قبل به دلیل سرازیر شدن سیل سنگینی که محصولات آن ها را تخریب کرد و آن ها را مجبور به اخذ قرضه برای خانواده اش نمود، در یک موقف بی ثبات قرار داشت. بهاره بعد از مریض شدن مسعود و مرگ وی مبلغ ۲۰۰۰۰۰ افغانی را از شش تن از اهالی قریه قرض گرفت. ۱۵۰۰۰۰ آن را از دو نفر سرمایه دار که آن ها را ارباب قریه تشویق به کمک به این خانواده کرده بود قرضه گرفت. این خانوار قبل از این زیاد قرضدار نشده بود.

پسر بهاره هر سال به منظور پرداختن مقداری از قرضه به ایران برای کار می رود، اما وی امسال نتوانسته است کار پیدا کند. بهاره بر عاید پسر جوانش که بعد از رخصتی از مکتب کارگری می کند، منحیث منبع عمده عاید خانوار متکی است. آن ها تاکنون توانسته اند مبلغ ۵۰۰۰۰ افغانی را بازپرداخت کنند. بهاره نگران بی حوصله شدن قرضه دهندگان است. وی یک جریب زمین خود را به منظور بازپرداخت پول یکی از همسایه های خود که می خواهد برای پسر جوانش عروسی راه بیندازد به گرو داده است. وی تهنوز قادر به گرفتن قرضه از دوستان و اقارب خود بوده است، طوری که در زمستان سال ۲۰۱۷ مبلغ ده هزار افغانی را از پسر کاکای خود و مقداری گندم از سه تن دیگر قرض گرفت. وی قادر به گرفتن قرضه نقدی نیز می باشد زیرا مردم می داند که پسر وی دور از خانه به سر می برد. چشم انداز بازپرداخت قرضه وی در آینده نزدیک خوب به نظر نمی رسد و قرضه هم آن ها را در موقفی قرار داده است که شاید در صورت وقوع کدام رویداد منفی یا صدمه، آسیب ببینند. در حال حاضر حتی خریدن غذای کافی برای آن ها چالش برانگیز است.

این بخش مجموعه ای از فعالیت های خانوارها را در ارتباط اخذ و اعطای قرضه در هردو قریه بررسی می کند تا اشکال قرضه ای غیر رسمی و چگونگی تغییر رویه استقراض واضح گردد.

۱,۴ دسترسی گسترده

از آخرین مصاحبه ای که در سال ۲۰۱۵ انجام شده است تاکنون تمام خانوارهای شامل این تحقیق، البته نه تمام افراد (به طور نمونه دختران و افراد معتاد به تریاک) دسترسی به قرضه نقدی داشته و به اشکال مختلف قرضه گرفته اند. جدول ۲ نشان می‌دهد اکثر این خانوارها قرضه های غیرپرداخت شده دارند که به طور متوسط بالغ بر ۱۸۰۰۰۰۰ افغانی یا معادل ۲۵۰۰ دالر می‌گردد. به استثنای خانوار ۱۸ که به طور استثنایی از کدام دوست خویش در ایران قرضه می‌گیرد، اکثریت خانوارهای دیگر بدون توجه به گروه ثروت قرضه گیرنده معمولاً از ۵ الی ۱۰ قرضه دهنده قرضه نقدی دریافت کرده اند. خانوارهای ثروتمندتر (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰) گفته اند آن‌ها از بیش تر از ۱۰ تن قرضه گرفته اند. از آغاز تحقیق در سال ۲۰۱۵ به این سو، تمام خانوارها به استثنای عده ای کمی از آن‌ها (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰) به دلیل بسیاری از عوامل مشابه که در تحقیق (۲۰۱۷ هوت و دیگران ۲۰۱۷) مطرح گردید، مشخصاً اقتصاد را کد محلی، آسیب های خاص از قبیل بیماری، مرگ، کمبود شدید آب در قریه ۱ و سیل های متوالی در قریه ۲، همواره از نگاه اقتصادی در وضعیت دشواری قرار دارند. در نتیجه، تعداد زیادی از خانوارها جهت رسیدگی به این مصارف، قرضه های غیر رسمی می‌گیرند و بسیاری از آن‌ها قادر به بازپرداخت قرضه های موجود نیستند.

قرضه های غیر رسمی دارای اشکال متعدد است. طوری که جدول ۳ نشان می‌دهد، گرفتن قرضه غیر نقدی از دوکانداران و همسایگان تقریباً یک موضوع عام است و اکثر خانوارها قادر به گرفتن مقدار کوچک قرضه های نقدی بالاتر از ۱۰۰۰۰۰ افغانی می‌باشند. مضاربه که یک فعالیت اشتراکی مربوط به مواشی است و به اساس آن قرضه گیرنده مواشی را پرورش می‌دهد و از محصول و همچنین ۵۰ فیصد قیمت نهایی حیواناتی که بفروش می‌رسند مستفید می‌شوند نیز یکی از انواع قرضه غیر نقدی است. تعداد پنج خانواری که سروی شده اند به این کار مشغول اند. به طور کلی آن‌ها خانوارهای کلان و دارای کارگر کافی برای پرورش حیوانات اند. به گرو گذاشتن زمین در میان خانوارها یک کار معمول می‌باشد اما معمولاً تنها زمانی اقدام به این کار می‌کنند که به سایر گزینه ها دسترسی نداشته باشند. به طور معمول، زمین را برای مدت یک سال به گرو می‌دهند و در صورت رضایت جانیین قابل تمدید نیز می‌باشد. از این میان تنها خانوارهای که تحت سرپرستی مردان معتاد به تریاک اند قابلیت گرفتن قرضه را ندارند و به طور وسیع از گرفتن قرضه به صورت مستقیم مستثنی می‌باشند. این گونه خانوارها به طور عموم بر حمایت خویشاوندان و والدین، کمک های خیریه یا قرضه ای که فامیل آن‌ها به نمایندگی از آنان می‌گیرند وابسته می‌باشند. مجموعه ای کامل فعالیت های قرضه خانوارها در ضمیمه قابل دسترسی می‌باشد.

۴. روش های قرضه ای غیر رسمی

جدول ۲: گروه ثروت و قرضه‌ی خانوارها

قریه ۱	گروه ثروت ۲۰۱۵	گروه ثروت ۲۰۱۸	تعداد منابع عایداتی	اعضای خانوار	قرضه سنگین (افغانی)
الف ۱	۳	۴	۲۴	۲	۷۵۰۰۰
ب ۱	۳	۳	۱۲	۴	۳۰۰۰۰۰
ت ۱	۳	۲	۱۳	۴	۱۰۰۰۰۰
ث ۱	۳	۳	۷	۳	۱۵۰۰۰۰
ج ۱	۴	۴	۵	۱	۶۰۰۰۰
ح ۱	۴	۴	۸	۲	۲۶۰۰۰۰
خ ۱	۱	۱	۱۰	۳	۲۲۰۰۰۰
د ۱	۱	۳	۴	۲	۴۰۰۰۰۰
قریه ۲					
الف ۲	۲	۲	۱۲	۳	۱۶۵۰۰۰
ب ۲	۳	۴	۳۰	۵	۵۶۳۰۰۰
ت ۲	۴	۲	۸	۴	۴۰۰۰
ث ۲	۳	۴	۹	۳	۲۵۰۰۰۰
ج ۲	۳	۳	۷	۳	۱۹۰۰۰۰
ح ۲	۳	۴	۱۳	۱	۱۶۰۰۰۰
خ ۲	۴	۲	۷	۳	.
د ۲	۴	۳	۸	۳	.

جدول ۳: نوع قرضه‌ی اخذ شده توسط خانوار

قریه ۱	دوکاندار- پرداخت نشده	همسایه - غیر نقدی	نقدی اندک	نقدی (۱۰۰۰۰ افغانی)	گروی	مضاربت
الف ۱	✓	✓	✓	✓		✓
ب ۱		✓	✓	✓		✓
ت ۱		✓	✓	✓		✓
ث ۱		✓	✓		✓	
ج ۱		✓	✓	✓	✓	
ح ۱	✓	✓	✓	✓	✓	✓
خ ۱	✓	✓		✓	✓	
د ۱	✓	✓	✓	✓	✓	
قریه ۲						
الف ۲	✓	✓	✓	✓	✓	
ب ۲	✓	✓	✓	✓	✓	
ت ۲	✓	✓	✓	✓		
ث ۲	✓	✓	✓	✓	✓	
ج ۲	✓	✓	✓	✓	✓	
ح ۲	✓	✓	✓	✓	✓	✓
خ ۲	✓	✓	✓	✓		
د ۲	✓	✓	✓	✓	✓	

در این کار نهفته است و باعث می‌شود مصارف تداوی مریض را بپردازد، این کار سبب می‌شود سایر مردم با احساس اینکه این کار تعداد زیادی از افراد جامعه را در حمایت مالی این خانوار سهیم می‌سازد، مقدار زیاد پول را در مراسم تشییع و کفن و دفن مصرف نمایند.

موارد خاصی از خانوارهای شامل سروی نمونه‌های جالبی را نشان می‌دهد که در آن ترکیب عاملیت زنان و شرایط باعث شکل‌گیری وضعیتی می‌شود که آثار هنجاری متفاوتی را به بار می‌آورد. رئیس خانوار ۲ ت یک مرد بود و نشانه‌ها حاکی از این بود که ممکن وی از نظر روانی ناتوان باشد. سرپرست واقعی این خانوار خانم این مرد می‌باشد و از فعالیت‌های مختلف اقتصادی استفاده می‌نماید تا به قرضه حدود ۵۰۰۰ افغانی از شبکه بزرگ قرضه شامل درپور تکسی و دوکاندار شهر دسترسی پیدا کند. وی برخلاف سایر زنان از قرضه‌ی غیر رسمی نه تنها برای اهداف مصرفی بلکه برای مصارف کود، بذر و سایر مصارف زراعتی نیز استفاده می‌کند. هرچند وی دارای شرایط زندگی نسبتاً منحصر به فرد خودش می‌باشد، اما درک و برداشت از شخصیت خودش را مبنی بر توانایی و اعتماد وی در جستجو و یافتن قرضه طوری که ذیلاً ابراز داشته بسیار مهم می‌داند: "قابلیت من برای گرفتن قرضه ارتباط به شخصیت خودم دارد زیرا من با هرکس رابطه بسیار نزدیک و دوستانه دارم و ارتباط خوبی را در قریه برقرار کرده‌ام." وی در عین حال فکر می‌کند که سایر زنان "ضعیف، خجالتی و مطیع مقررات پدرسالاری" می‌باشند. وی از طریق کار سختی که خودش انجام می‌دهد تا حدی که شرایط به وی اجازه می‌دهد به اقارب خود قرضه پرداخت می‌نماید. در موارد دیگر به‌طور نمونه در خانوار ۱ د، دو دختری که به‌حیث معلم کار می‌نمایند گزارش داده‌اند که آن‌ها به‌دلیل داشتن معاش معلمی قابلیت گرفتن قرضه را دارند و می‌توانند به معاش پیش پرداخت در حدود ۵۰۰۰ هزار افغانی دسترسی داشته باشند یا این مقدار را قرضه بدهند. طوری که رئیس خانوار ۲ خ ابراز می‌دارد، عوامل زناشویی خانوارها نیز می‌توانند موجب پیدایش اشکال گوناگون توازن قدرت و سطح نفوذ بر منابع مالی و خودمختاری خانوارها گردد، چنانچه رئیس خانوار ۲ خ می‌گوید: "زنان شریک زندگی ما می‌باشند و آن‌ها نیز صلاحیت اخذ و اعطای قرضه را دارند. من وظیفه‌ای اخلاقی دارم که به خانم خود در باره اینکه روزانه به چه کسی و چگونه قرضه پرداخت می‌کنم اطلاع دهم."

ازدواج نیز به‌خاطر استفاده از طویانه عروس در بازپرداخت قرضه و دادن قرضه‌ها با قرضه‌ی غیر رسمی نقش مشابه دارد. تعدادی از خانوارها از قبیل خانوار ثروتمند ۱ ح گفته‌اند خانوارها بعد از دریافت طویانه عروس احتمالاً به‌خاطر بازپرداخت قرضه اقدام می‌کنند. به‌هر حال، خانوارها به‌طور عموم از طویانه عروس برای بازپرداخت قرضه‌ها استفاده کرده‌اند. خانوار ۱ ث بخش اعظم ۱۰۰۰۰ افغانی قرض خویش را از طویانه دختر خود تصفیه کرده است. این در حالی است که خانوارهای تحت سرپرستی زنان از قبیل ۱ ج و ۲ ح مقدار زیادی از قرض خویش را تقریباً به عین شکل پرداخته و پلان دارد که بپردازد. اما کدام شواهد و اسناد واضحی در این تحقیق مبنی بر اینکه دختران عروسی شده قرضه‌ای را بازپرداخت کرده باشند وجود ندارد و ارباب قریه ۲ وقوع چنین رویداد را انکار نمود. ازدواج جدا از طویانه عروس در ایجاد منابع جدید قرضه دارای اهمیت می‌باشد. خانوار عروس منابع ابتدایی قرضه می‌باشند که از نگاه اجتماعی به ارتباط نزدیکی و فوریت رابطه مشخصاً برای زنانی که در جستجوی یافتن قرضه می‌باشند به‌حد کافی اهمیت دارد. بدین جهت، ازدواج میکانیزم بسیار مهمی است که خانوارها از این طریق شبکه‌ها را ایجاد و توسعه می‌دهند و سپس توانایی پیدا می‌کنند تا از راه‌های معمول اکثراً به شکل قرضه‌ی غیر رسمی از منابع افراد دیگری که متمایل و مکلف به حمایت از آن‌ها می‌باشند درخواست همکاری نمایند.

دسترسی زنان به قرضه شدیداً محدود است. موانع فرهنگی فرا روی استقلال مالی زنان و حرکت آزاد آن‌ها و همچنان فعالیت‌های محدود زنان مانع آن‌ها از داد و ستد‌های نقدی و غیر نقدی کوچک در حدود ۱۰۰۰ افغانی با همسایگان می‌شود. تحقیقی که در دوره‌های قبلی صورت گرفت بیشتر بر نقش زنان در گرفتن قرضه متمرکز نبود. به نظر می‌رسد میزان دسترسی زنان به قرضه تغییر زیادی نکرده است. تمام زنان شامل سروی گفته‌اند آن‌ها قادر به دریافت قرضه‌های غیر نقدی کوچک از دوکانداران می‌باشند. این کار معمولاً از طریق فرستادن اطفال یا زنان مسن در نزد دوکانداران منجبت رابط انجام می‌گردد زیرا محدودیت‌های که بعضاً زنان برای گشت و گذار و همچنان پنهان کردن صورت دارند مانع درخواست مستقیم قرضه توسط خود آن‌ها می‌گردد. این داد و ستدها هرچند که به پیمانانه کم می‌باشند اما نقش مهمی را در مصئونیت غذایی روزمره خانوارها دارد. معمولاً گزارش زنان نشان می‌دهد که آن‌ها اقلام و پول زیادی را به قرض می‌گیرند، و به‌طور کلی نگرانی زیادی را در باره قرض مطرح کرده و می‌گویند این قرضه‌ها فرضی می‌باشند- به عبارت دیگر، اینها قرضه‌هایی‌اند که بازپرداخت آن‌ها الزامی می‌باشد. اکثراً دختران باسواد در ثبت و یادداشت قرضه‌های روزمره نقش اساسی دارند، چنانچه خانوار ۲ ث می‌گوید: "من هرگز قرضه‌ای را فراموش نکرده‌ام؛ زیرا دخترم مقدار قرضه حتی برنج، نمک، شکر، و غیره را در دفترچه خود ثبت می‌کند." در خانوار ۱ ح هم پدر مسئولیت ثبت و یادداشت قرضه را مستقیماً به دخترش سپرده بود: "شوهرم بعد از فوت عمه خود به دخترم گفت که باید تمام قرضه‌های که از مردم اخذ می‌کنیم ثبت و یادداشت نماید."

معمولاً قرضه‌ای که توسط زنان گرفته می‌شوند نیز مشمول قرضه خانوار می‌باشد و مسئولیت بازپرداخت آن‌را مردان خانوار متقبل می‌شوند. اکثراً قابلیت اخذ قرضه توسط زنان مستقیماً به عاید مردان آن خانوار و سفرهای کاری آن‌ها ارتباط دارد. با این حال، مصاحبه با برخی از خانوارها نشان داده است که عاید زنان نیز می‌تواند نقش مهمی در بازپرداخت قرضه خانوار داشته باشد. به‌طور نمونه، دختران خانوار ۱ د مبلغ ۴۰۰۰۰ افغانی را از عاید کار خویش منجبت معلم برای بازپرداخت قرضه ۱۰۰۰۰۰ افغانی پرداخت کرده‌اند. زنان در هر وقت و زمان که تصمیم به اخذ قرضه نقدی می‌گیرند، اکثراً آن‌را از دوستان و معمولاً خانواده خویش اخذ می‌کنند. به‌هر حال، باتوجه به اینکه مسئولیت بازپرداخت به عهده مردان است، کسب اجازه‌ی شوهر قبل از قرضه گرفتن مبالغ کلان نقدی ضرورت است. بیش‌تر شدن دفعات و مدت مسافرت شوهران یا اغلباً پسران در موارد سرپرستی خانوار توسط زنان مقدار قرضه‌ای دریافت شده توسط زنان را افزایش داده است. به ارتباط خانوار ۱ الف، مردان از قبل به زنان خویش صلاحیت می‌دهد تا در دورانی که آن‌ها از خانوار دور‌اند بتوانند در صورت ضرورت تا حدود ۱۰۰۰۰ افغانی قرضه بگیرند، اما این کار به‌طور عموم در سایر خانوارها تا حدودی کمتر از این مبلغ می‌باشد (به‌طور مثال، ۶۰۰۰ الی ۷۰۰۰ افغانی در خانوار ۲ خ). طوری که قبلاً ذکر شد، خانوارهای تحت سرپرستی زنان از قبیل خانواده بهاره (۲ ح) به‌دلیل اینکه پسران آن‌ها از خانوار دور می‌باشند می‌توانند به‌صورت مستقیم و با اراده خود قرضه بگیرند. مریضی و فوت رئیس مرد خانوار به‌طور وسیع باعث می‌گردد تا زنان بتوانند از طریق پسران خویش به پیمانانه‌ای وسیع قرضه اخذ کنند. به‌طور مثال، خانوار ۱ ب و ۲ ح مبلغ ۱،۴ میلیون افغانی و مبلغ ۲۰۰۰۰۰ افغانی قرضه را از همین مجرا به‌دست آورده بودند. اکثراً قرضه‌ها در چنین مواردی از طریق بزرگان جامعه سازماندهی و با نیت خیرخواهانه اعطا می‌گردد که قضیه قریه ۲ مشخصاً از همین نوع بود. با وجود عامل مثبتی که

۳،۴ کاربرد گوناگون

۴،۴ تغییرات در قرضه: کاهش قرضه، کاهش اعتماد

طوری که کلاین (۲۰۰۶) مطرح نموده است، از قرضه‌ی غیر رسمی می‌توان به اشکال مختلف استفاده کرد. خانوارهای فقیرتر بیش‌تر بر قرض‌های غیر نقدی و قرضه‌های کوچک نقدی که از اقارب و دوستان خویش اخذ می‌کنند متکی می‌باشند. در صورت ضرورت به قرضه‌های کلان در موارد مریضی و فوتی، این نوع قرضه‌ها اکثراً به‌شکل خیرخواهانه توسط یک تعداد افراد قریه در مقابل بازپرداخت اندک (قرضه خدادادی) یا توسط خانوارهای ثروتمندتر با ترحم و دلسوزی که بازپرداخت آن بعد از توانایی یافتن خانوار صورت‌گیرد (قرض الحسنه) داده می‌شود. به‌هرحال، خانوارهای فقیرتر برای اهدافی مانند پرداخت پول مهاجرت پسران خویش به ایران (الف، ۱، ج، ۲) و ازدواج آن‌ها (به‌دلیل احساس شرم از پرداخت نکردن طویانه عروس و غیرعملی بودن دستیابی عاجل به مبلغ کلان) نیز قرضه اخذ می‌نمایند و همچنان به‌خاطر رسیدگی به سایر قرضه‌ها (طوری که در هفت خانوار مشاهده شده است) نیز متوسل به گرفتن قرضه می‌شوند. خانوارهای دارای سرمایه متوسط، طوری که در همه خانوارها معمول است، برای تسهیل مصارف، نیازمندی‌های صحتی و مصارف خانوار در شبکه‌های افقی قرضه گرفته‌اند. آن‌ها برای مصارف ازدواج، زراعت و اهداف سرمایه‌گذاری از قبیل توسعه خانه نیز اقدام به گرفتن قرضه نموده‌اند. سرمایه‌گذاری جهت خرید یا گرو کردن زمین، تغییر معیشت از قبیل بازکردن دوکان (ح) و کشت زعفران (ا) از فعالیت‌های مربوط به خانوارهای ثروتمندتر می‌باشد.

اکثر پاسخ دهندگان در هر دو قریه گزارش داده‌اند که هرچند آن‌ها در صورت ضرورت قادر به گرفتن قرضه می‌باشند، اما دسترسی به قرضه از طریق قرضه دهندگان که تنها قادر به ارائه ۲۰۰۰ الی ۵۰۰۰ افغانی می‌باشد در مقایسه به گذشته که قادر به پرداخت حدود ۱۰۰۰۰ الی ۱۵۰۰۰ افغانی بودند به‌شدت کاهش یافته است. این خانوارها ابراز داشتند که عوامل دراز مدت قویا بر این کاهش اثر گذار بوده‌اند. یکی از عوامل تاثیرگذار بر کاهش قرضه، کاهش اوسط میزان مالکیت زمین می‌باشد زیرا زمین در جریان وراثت در میان پسران به بخش‌های کوچک‌تر تقسیم می‌شود؛ به این معنا که عواید زراعتی خانوار کمتر از گذشته می‌باشد. در کنار این عوامل، کاهش قرضه با خطرات محیطی در دو قریه متذکره که فرصت‌های کار روزمزد بالای زمین را کاهش می‌دهد، تشدید می‌گردد. عواید خانوارها با افزایش طبیعی تعداد آن‌ها از طریق زاد و ولد بیش‌تر دچار پراکندگی می‌گردد و اکثر خانوارها دارای کمترین پول‌مآزاد می‌باشند تا بتوانند به دیگران قرضه بدهند. از زمان تحقیق قبلی (کلاین و پین ۲۰۰۷) نبود فرصت قرضه با افزایش مهاجرت پسران به ایران به عنوان یکی از ابزارهای محدود مقابله با صدمه، جبران شده است. بر خلاف گذشته که این مهاجرین می‌توانستند مبالغی را برای ازدواج پس‌انداز کنند، پس از کاهش فرصت‌های قرضه، وابستگی شدیدی به این درآمد ایجاد شده است.

جدول ۴: موارد کاربرد قرضه‌ی غیر رسمی*

قریه ۱	مصارف صحتی	مصارف	ازدواج	بازپرداخت قرضه	مصارف	سرمایه‌گذاری	مهاجرت
الف ۱ (۴)	✓	۶۰۰۰۰	✓	✓	✓	✓	✓
ب ۱ (۳)	✓	۱۴۰۰۰۰۰	✓				
ت ۱ (۲)	✓	۴۵۰۰۰۰	✓		✓		
ث ۱ (۳)	✓	۱۰۰۰۰۰		✓			
ج ۱ (۴)	✓	۶۰۰۰۰	✓	✓			✓
ح ۱ (۴)	✓	۳۰۰۰۰	✓	✓			
خ ۱ (۱)	✓	۱۱۰۰۰۰			✓	✓	
د ۱ (۳)				✓			
قریه ۲							
الف ۲ (۲)	✓	۲۵۰۰۰	✓				
ب ۲ (۴)	✓	۳۰۰۰۰۰		✓	✓	✓	
ت ۲ (۳)	✓	۱۲۰۰			✓		
ث ۲ (۴)	✓	۰	✓				
ج ۲ (۳)	✓	۰		✓	✓	✓	✓
ح ۲ (۴)	✓	۲۰۰۰۰۰		✓			
خ ۲ (۲)	✓	۰					
د ۲ (۳)	✓	۷۸۰۰۰			✓		

* گروه‌های ثروت در کنار کد خانوار نشان داده شده است

خانوارهای متعدد در هردو قریه کاهش موجودیت قرضه را به ضعیف شدن احساس همبستگی میان اهالی قریه و نیز حس پابین اعتماد به دیگران به ارتباط بازپرداخت مبالغ کلان ربط داده اند. خانوار ۱ ب در قریه ۱ گفته است:

"در گذشته مردم نسبت به همدیگر بسیار دلسوز و مهربان بودند. اما در ده سال گذشته هرچند مردم هنوز با همدیگر کمک می کنند ولی هرکس به فکر خانواده خود می باشد. مردم بیش تر از همدیگر فاصله گرفته اند."

خانوار ۲ الف در قریه ۲ دارای اظهارات مشابه می باشد:

"فکر می کنم به دست آوردن قرضه در گذشته آسان تر بود؛ زیرا مردم تاحدی سرمایه بیش تر داشتند و روابط میان مردم در مقایسه با امروز به مراتب بهتر بود. هرکس می توانست به سادگی بالای دیگری اعتماد کند، اما فعلا مردم فقط می توانند بر اقارب، دوستان و همسایگان نزدیک خود اعتماد نمایند."

این کاهش اعتماد لزوماً به معنای به وجود آمدن تغییرات در روابط میان خانوارها نمی باشد یا دلیل نمی شود که قرضه دهندگان در باره شخصیت دیگران قضاوت اخلاقی داشته باشند، اما ممکن است خطرات احتمالی بیش تری را بر اعطای مبالغ کلان تر قرضه و بازپرداخت نکردن آن داشته باشد.

با وجود اینکه اکثر خانوارها در قریه ۲ مالک بخش کوچک زمین هستند یا اصلاً فاقد زمین می باشند، اما نسبت به قریه ۱ شاهد کاهش بیش تر محصولات زراعتی بوده اند که تاثیر زیادی بر اقتصاد محلی داشته است. برای به دست آوردن پول بیش تر، ضرورت است که تعداد زیادی از مردم از چندین تن قرضه بگیرد، در غیر این صورت مجبور اند که زمین خود را به گرو بگذارند چنان که ۱۱ خانوار از مجموع ۱۶ خانوار مجبور شدند این کار را انجام دهند.

در بعضی موارد رکود اقتصادی در هردو قریه مدت قرضه ها مخصوصاً قرضه های کلان را کاهش داده است. به هر حال، این کاهش در حد سایر موارد نبوده است، مانند ولایت سرپل در سال ۲۰۰۸ الی ۲۰۰۹ در زمان بی ثباتی شدید غذایی که قرضه ها تنها برای چند روز داده می شد (شاه ۲۰۱۰). به استثنای کسانی که از افراد و دوکاندار قریه بدون شناخت قبلی قرضه می گیرند که ممکن است عواقب غیرمطلوب را به دنبال داشته باشد، شرایط قرضه برای خانوارهایی که به صورت افقی یا عمودی قرضه می گیرند بدون تغییر باقی مانده است. به نظر می رسد تفاوت های زیادی بین قریه ها وجود ندارد زیرا اقتصاد هردو قریه بیش تر بر پول های که از ایران حواله می شوند متکی می باشد. خانوارها در هر دو قریه گزارش داده اند که بر خلاف گذشته از قرضه بیش تر برای مصرف استفاده می کنند نه اهداف ازدواج و سرمایه گذاری. در شرایط اقتصادی که فرصت های کارگری محلی در قریه ها و در شهر هرات به طور وسیع رو به کاهش اند، اتکا بر مهاجرت پسران به ایران چشمگیر و در حال افزایش است.

۵،۴ اخذ قرضه از دوکاندار

دوکانداران هردو قریه و اکثراً در هرات منابع مهم قرضه غیر نقدی و نقدی برای تعداد زیادی از پاسخ دهندگان بوده اند. پرداخت معوقه (دیر مدت) در مقابل اجناس به قرضه گرفته شده برای خانوارهای دارای عواید نامنظم مانند خانوار ۲ ب، یک موضوع حیاتی به شمار می رود:

"ما بیش تر از ده بار از دوکاندار قریه قرضه گرفته ایم، اما می هر زمان تذکر داده است که ما باید قرضه قبلی را بازپرداخت نمائیم. هر زمانی که پسر یا شوهرم پول به دست می آورد، این دوکاندار اولین نفری است که ما قرضه اش را بازپرداخت می کنیم."

این نوع قرضه های غیر نقدی که به طور وسیع قابل دسترس اند و درخواست آن را می توان از طریق تلفون انجام داد و توسط تکسی به خانه رساند کار دسترسی به قرضه را برای خانوارهای تحت سرپرستی زنان و خانوارهای که کمتر در بیرون گشت و گذار دارند آسانتر کرده است. قرضه غیر نقدی که بدون سود می باشد توسط افراد تجار پرداخت می شود تا مشتریان فعلی و آینده به نزد تاجران رقیب آن ها مراجعه نکنند. یک دوکاندار توضیح داد که در موارد خیریه در قرضه های غیر نقدی بیش تر از قرضه های نقدی یا جنس های اهدا شده تخفیف داده است.

توانایی گرفتن قرضه نقدی از دوکانداران بستگی به آشنایی، صداقت و قابلیت اخذ قرضه دارد. وقتی خرید نقدی و بازپرداخت اجناس خریداری شده بر مبنای قرضه به طور منظم راه بیفتد، خانوارها اکثراً می توانند از طریق دوکانداران، در مقایسه به دسترسی به قرضه در قریه مخصوصاً در شهر هرات، به مبالغ بیش تر قرضه های نقدی دسترسی پیدا کنند. این ارتباطات بسیار ارزشمند می باشند و به دقت توسعه پیدا کرده اند. به گفته یکی از دوکانداران، مشتریان می توانند به حیث ضامن برای سایر مشتریان عمل کنند و به نمایندگی از شخص دیگر قرضه به دست آورند. به طور نمونه، خانوار ۲ الف گفته است: "زمانی که پسر در شهر هرات بود و در مکتب درس می خواند، وقتی برایم تلفون می کرد که به پول نیاز دارد، من معمولاً او را به حاجی صفر راجع می کردم و او برای پسر پول قرض میداد." ۱ ب یکی دیگر از خانوارهای سرمایه دار در باره چگونگی معرفی پسر توسط پدرش را با دوکاندار مورد ارتباطی اش به منظور این که دوکاندار در آینده به فرزندش قرض بدهد توضیح داد.

به هر حال، قرضه ای که از طرف دوکانداران داده می شود اکثراً برای مدت کوتاه تر می باشد که سبب می گردد بعضی خانوارها از قبیل خانوار ۲ ج برای بازپرداخت آن به دوکاندار، در صورت درخواست مواشی خود را به فروش برساند. طبق گفته های یک دوکاندار که با وی در هرات مصاحبه گردید، توانایی تعویق بازپرداخت الی زمان برداشت محصولات را به طور کلی تنها خانوارهایی دارند که دارای سرمایه بیش تر و مازادهای زراعتی منظم باشند که مجموع آن ها بیش تر از ده خانوار نمی باشند. قرضه های نقدی مخصوصاً مبالغ کلانتر نیز بستگی به دفعات داد و ستدهای رو در رو دارد. دوکاندار هراتی فوق الذکر ابراز داشت:

"بعضی افراد در این قریه ها هستند که هر یک هفته یا دو هفته به بازار می آیند. من میتوانم به آن ها به هر اندازه ای که بخواهند قرضه بدهم. با این وجود، من مشتری های دیگر نیز دارم که هر ماه یا هر دو ماه یک بار مراجعه می کنند. مقدار قرضه ای که هر یک از آن ها دریافت می کنند متفاوت می باشد."

بر بنیاد نتایج مشابهی که از تحقیق در ننگرهار به دست آمده است، نسبه عملی است که بیش ترین داد و ستد ها بر بنیاد آن صورت می گیرند؛ البته خطر احتمالی انکار آن تا حد اندکی نیز وجود دارد زیرا فشار ناشی از قرار گرفتن در معرض مستقیم دید قرضه دهنده، چه اینکه دوکاندار به صورت شفاهی وی را به خاطر بازپرداخت تحت فشار قرار دهد یا ندهد سبب شرمندگی و خطر احتمالی به آبرو و اعتبار می گردد.

۶،۴ شرایط قرضه و مذاکره در باره‌ی آن

هنجارهای فرهنگی و مذهبی در تمام فعالیت های قرضه ریشه ای عمیق داشته و بر شرایط عرضه آن و شیوه ای مذاکره در باره ی آن حاکمیت دارد. حق همسایه منحیت یک هنجار اجتماعی قرضه دهنده را مکلف می سازد تا به اقارب یا همسایه های نیازمند خود قرضه یا کمک خیریه پرداخت نماید. حق همسایه به این شکل خانوارها را قادر می سازد تا از طریق تحکیم عمل متقابل از منابع دیگران درخواست کمک نماید زیرا انتظارات همکاری در میان خانوارها در اکثر رابطه های افقی مبتنی بر قرضه، به طور نمونه رابطه میان خانواده های دارای موقف اجتماعی- اقتصادی مشابه، به صورت متقابل می باشند. اعطای قرضه ای بدون سود یعنی قرضه حسنه همراه با انعطاف پذیری در دوره های بازپرداخت آن منحیت قاعده ی داد و ستد قرضه در میان این شبکه ها به شمار می رود. قرضه خدادادی، قرضه ای است که وقتی خداوند اسباب و شرایط لازم را برای قرضه گیرنده فراهم نماید باید بازپرداخت گردد، نیز اساسا از سوی قرضه دهندگانی که نسبتا دارای سرمایه ای بیش تر از قرضه گیرنده می باشند به خاطر منافع و امتیازات مذهبی آن اعطا می شود. با اینکه قرضه دهندگان که با قرضه گیرندگان کمتر آشنا می باشند یا آنهائیکه مبالغ کلانتر را به قرضه می دهند کمتر حاضر به اعطای قرضه با شرایط بازپرداخت انعطاف پذیر می باشند، هر یک از این قرضه ها به صورت عموم در رابطه های عمودی مبتنی بر قرضه موجود می باشد. برداشت پاسخ دهندگان این است که اکثریت زیادی از داد و ستدهای قرضه مثبت بوده اند که منحیت میکانیزم افزایش اعتماد، همستگی و وابستگی متقابل عمل می نمایند. پاسخ دهندگان معمولا قرضه را، مخصوصا زمانیکه پاسخ دهندگان بدانند که قرضه ها بدون کدام توقع و با انگیزه های بشردوستانه پرداخت می شوند، منحیت عامل توسعه دهنده روابط توصیف می کنند. به هر حال، عملکرد متقابل در قرضه یکی از ارزش های پنهان قرض گرفتن می باشد. این انتظارات ممکن است از سوی قرضه دهنده تصریح نگردد اما طوری که خانوار ۱ توضیح می دهد، تمام مردم آن را درک می نمایند: هرگاه آن ها در مشکلات با من همکاری نکنند، من نیز قطعا در آینده از آن ها حمایت نمیکنم. این یک نوع توافقنامه اجتماعی ما می باشد. وقتیکه خانوار ۲ نیازمند پول بود، یکی از همسایه ها تلاش کرد تا گوسفند خود را به خاطر به دست آوردن پول نقد جهت دادن قرضه به این شخص به فروش برساند. در حالیکه این کار ممکن است به ظاهر یک مهربانی غیرعادی جلوه نماید اما شخص قرضه دهنده ممکن خواسته باشد که روابط خویش با خانوار ۲ در راه امید عمل متقابل یا سایر همکاری ها در آینده حفظ نماید. طوری که گودمن (۲۰۱۷) در هندوستان یادآور شده است، قرضه دهی فعال و عمل متقابل از پیش نیازهای مهم عضویت در شبکه های قرضه می باشد. تمام خانوارها ابراز داشته اند که استثمار به صورت علنی وجود نداشته و شرایط ضعیف قرضه کم بوده اند. تنها یک خانوار گزارش داده که در مقابل قرضه از وی سود خواسته شده است. یک عضو خانوار ۱ ح گزارش داده است که از سوی قرضه دهنده تحت فشار قرار گرفته تا قرضه را به اشکال دیگر جبران نماید. وی گفت که قرضه دهنده از قریه دیگر از وی خواست تا بالای زمین هایش به طور رایگان کار نماید، وی خود را به خاطر سایر خواست های که این قرضه دهنده از وی داشت تحت فشار احساس می کرد. به منظور جلوگیری از مواجهه با چنین خواست ها، این خانوار زمین خود را به گرو گذاشت تا هرچه زودتر قرضه را بازپرداخت نماید.

انتظارات فرهنگی در باره عمل متقابل به این معنا است که اکثرا کار قرضه دادن یک نوع بیمه پس انداز محسوب می گردد. به گفته خانوار ۱ ح: "قرضه دادن به کس دیگر و کمک به وی به نوعی کمک به خود می باشد... من باید به خاطر جلب کمک دیگران به آن ها کمک نمایم." زمانی خانه ی این شخص آتش گرفته بود، یکی از اقارب قرضه نقدی قابل ملاحظه ای را به این خانوار کمک کرد. "حالا من میخواهم در صورت نیاز اولین کسی باشم که به آن ها کمک میکنم." این سخن را یک صاحب خانه در باره اینکه چگونه وی می خواهد حتی به خاطر کمک به این شخص پول به قرضه بگیرد اظهار داشته است. در بسیاری موارد مریمی و فوت عضو یک خانوار سبب شده است تا اقارب و همسایگان بلافاصله به آن ها قرضه بدهند. ارباب قریه ۲ مبلغ ۷۸۰۰۰ افغانی قرضه را از خانوارهای سرمایه دار به نمایندگی از خانوار ۲ به خاطر فوت کلان این خانوار جمع آوری کرد که در اسرع وقت در مدت سه هفته از طریق فروش مواشی بازپرداخت گردید. ارباب قریه این گونه قرضه را به عین شکل از چندین قرضه دهنده به صورت خیرخواهانه برای خانوارهای فقیر از قبیل ۲ بدون کدام توقع بازپرداخت جمع آوری کرده است که به هر حال خانوار قرضه را از طریق مزد کار پسرش در ایران بازپرداخت کرده است. این کار اهمیت دادن به آبروی یک شخص از ناحیه حفظ اعتبار وی یا احساس گناه از فوت کردن وی در حالت مقروضیت می باشد. خانوار فقیر ۱ ح در مورد دیگر مبلغ ۵۰۰۰ افغانی را از پسرکاکای رئیس خانوار که بعدا فوت کرد قرضه گرفت که فعلا انتظار نمی رود بازپرداخت گردد. اما با وجود این، این خانواده در نظر دارد تا به این منظور پول را به شکل خیریه جمع آوری نماید که بیانگر اهمیت دادن به آبروی یک شخص از ناحیه اینکه یک "قرضه دهنده خوب" است می باشد.

۷،۴ قابلیت اخذ قرضه

تمام خانوارهای شامل این تحقیق، به استثنای خانواری که پسرانش در ایران کار می کرد و به تریاک معتاد شده بودند، قادر به گرفتن قرضه نقدی یا غیر نقدی می باشند. اعتبار قرض گیرنده و اعتماد بین دو طرف به حد کافی زمینه را برای خانوارها فراهم می کند تا مبالغ کوچک را با کمی مشکلات قرض بگیرند، و توانایی دسترسی به قرضه های بالغ بر ۱۰۰۰۰۰ از حداقل یک قرضه دهنده را برای اکثر خانوارهای دیگر فراهم می کرد. برای دسترسی به قرضه، خوش حساب بودن (داشتن خصوصیت یا اعتبار برای قابلیت اخذ قرضه) نسبت به داشتن سایر سرمایه ها برای اکثر مردم دارای اهمیت بیش تر می باشد. اکثرا ابراز اراده و تلاش شخص قرض گیرنده برای بازپرداخت قرضه حتی اگر موفق هم به این کار نشود کفایت می کند تا به اعتبار وی کدام لطمه ای وارد نگردد (به طور نمونه، خانوار ۱ ح). به هر حال، جهت دسترسی به قرضه های کلانتر یا به دست آوردن قرضه های بزرگ از دوکانداران برای مدت های طولانی، داشتن زمین، پسران کارگر در ایران یا عاید مبتنی بر معاش در هر دو قریه ضروری می باشد. بسیاری از پاسخ دهندگان گفته اند که قدرت بازپرداخت قرضه قبل از زمان تعیین شده قابلیت اخذ قرضه توسط یک شخص را بیش تر افزایش می دهد. به هر حال، قابلیت اخذ قرضه بر مبنای اعتبار و سابقه بازپرداخت به تنهایی در دسترسی به قرضه نقش ندارد. میزان و چگونگی شبکه اجتماعی خانوارها به اشکال مختلف دارای اهمیت بیش تر می باشد.

خویش مواجه می شوند و بدین جهت تا حد امکان از گرفتن این نوع قرضه ها دوری می کنند و بازپرداخت این قرضه ها را در صورت داشتن توانایی در اولویت قرار می دهند. به طور نمونه، زمانی که رئیس خانوار ۱ د بعد از اختلاف با ارباب قریه به خاطر رقابت در باره ریاست قریه اختطاف شده بود، این خانوار مبلغ ۴۰۰۰۰۰ افغانی برای نجات وی قرضدار گردید و مجبور شد خانه خود را به شهر انتقال دهد. این رویدادی بود که این خانوار تا هنوز در تلاش جبران خسارات مالی آن می باشد. این نوع رویدادها بازتاب دهنده "خشونت خاموش" در درون یک قریه و روابط اقتصادی آن می باشد که در آن بزرگان آن قریه مانند قریه ۱ دارای ساختارهای حاکمیت محلی خودخواسته می باشند و قویا از قدرت خود محافظت می نمایند. رئیس این خانوار فعلا در باره گرفتن قرضه از بزرگان قریه احتیاط می نماید و می گوید:

"من هرگز از کدام شخص سرمایه دار در قریه خود درخواست قرضه نکرده ام و هرگز نمی خواهم درخواست کنم زیرا اگر از آن ها قرضه بگیرم، آن ها توقعات دیگر از من دارند و پول را برای مدت کوتاه قرضه می دهند. در صورتی که بتوانم قرضه آن ها را در وقت معین آن بازپرداخت کنم، رابطه ام با آن ها خراب می شود."

از سوی دیگر، چندین خانوار در باره ی تابوی فرهنگی مقروضیت به اقارب سببی سخن گفته اند. بهاره (۲ ح) با اینکه تحت قرض سنگین قرار دارد و پسرانش کار می کنند اما از دورنمای قرضه گرفتن از خانواده های خسر پسرانش احساس شرم می نماید و می گوید: "خوب نیست از آن ها درخواست قرضه نمایم. این کار اعتبار ما را پایین می آورد، زیرا ممکن است آن ها فکر کنند که ما پول نداریم و مجبور شده ایم از آن ها درخواست قرضه کنیم."

خانوارها روابط مبتنی بر قرضه را به شیوه های متعدد توسعه می دهند. قرض گرفتن و بازپرداخت منظم مبالغ کوچک یکی از راه های فعال نگهداشتن روابط مبتنی بر قرضه می باشد. اکثر خانوارها در واقع بر اهمیت بازپرداخت زود هنگام قرضه های کوچک تر بعضا به دلیل آسان بودن این کار از طریق عاید مازاد و کاهش مصارف و همچنان به خاطر حفظ منابع قرضه ای که نقش مهم در تسهیل مصارف دارند از قبیل دوکانداران و همینطور حفظ زنجیره گسترده اعطای قرضه تاکید دارند. همچنان، در اولویت بندی بازپرداخت قرضه های کوچک از طریق روابط اجتماعی افقی، به موقف اقتصادی قرضه دهنده توجه می گردد. میزان کمی از خانوارها ترجیح می دهند تا منبع قرضه ای واحد داشته باشند و بازپرداخت آن را به شکل منظم و صادقانه انجام دهند تا در آینده به مبالغ بیش تر دسترسی داشته باشند. بیش تر خانوارها ترجیحا به خاطر تحکیم قابلیت اخذ قرضه از یک یا دو دوکاندار پیش خرید می کنند.

تعداد زیادی از زنان وقتی از دوکانداران قرض می گیرند عین این کار را می کنند اما گزینه های آن ها جهت توسعه و تحکیم روابط مبتنی بر قرضه حتی اگر توانایی قرض گرفتن از طریق عاید معاش معلمی را هم داشته باشند به هر حال محدود می باشد. رئیس خانوار ۲ ت که یک زن می باشد، استثنائاً نقش خود را در جامعه از طریق تنظیم مراسم عروسی، غسل و کفن جنازه قبل از تشیع و اجرای واکسیناسیون ها تحکیم کرده است. وی از این طریق در جامعه مشهور شده است و قادر است علاوه بر دوستان و همسایگان خود از بسیاری از دوکانداران محل و شهر و همچنین از دربیوران تکسی قرضه بگیرد. وی با اینکه گاهی اقدام به گرفتن قرضه آنهم اکثرا قرضه غیر نقدی می نماید، اما به این باور است که وی به خاطر معاشرت خوب و شخصیت مورد اعتماد و اعتبار خود من حیث یک زن که با وجود معلولیت روحی شوهرش توانایی مدیریت امور خانوار را دارد قادر است به مقدار وسیع قرضه دسترسی داشته باشد.

طوری که تحقیق موردی در بخش ۳ نشان می دهد، اکثر خانوارها در تلاش گرفتن قرضه به شکل افقی، مثلا از طریق اقارب، همسایگان و دوستان دارای موقف اجتماعی- اقتصادی مشابه، می باشند. این موضوع مشخصا در خانوارهای دارای عاید کم یا متوسط صدق می کند^۳. بدین جهت، طوری که مشاهده شده است از سال ۲۰۰۶ به این سو تغییرات نسبتا کمی در پولی شدن اقتصاد روستایی هرات به وجود آمده است که معمولا باعث افقی شدن اخذ و اعطای قرضه غیر رسمی می گردد (کلاین ۲۰۰۶). طبعاً، اقارب زمانی حاضر به قرضه دادن می باشند که موضوع شفقت یا احساس وظیفه مطرح باشد، بدین جهت، خانوارها معمولا در قرضه دهی گزینه هایی را انتخاب می کنند که از نگاه اجتماعی دارای نزدیک ترین رابطه باشد، در غیر این صورت به آن توجه ندارند. قرضه عمدتا به شکل بسیار محلی شده است، مثلا، از همسایگان بسیار نزدیک در قریه ۱ قرض گرفته می شود، اما به اقارب ساکن در هرات و ایران نیز می رسد. این کار زمینه را برای برقرار نمودن رابطه بهتر بین خانوار مساعد می سازد تا مبالغ کلاتر قرضه را برای مدت کوتاه مثلا از طریق دلال های حواله پول (۱ت، ۲ د) صرف نظر از اینکه کجا فعالیت دارند، به دست آورند. خانوار در بسیاری موارد به دلایل مختلف از جمله فقدان گزینه اخذ مبالغ واقعی از خانوارهای فقیر و گاهی به دلایلی که بیش تر راهبردی می باشند؛ موضوع قرضه گرفتن را در میان تعداد خانوارهای دارای روابط اجتماعی افقی گسترش می دهند. فرصت های بازپرداخت بعد از گسترش قرضه که همزمان شامل تمام قرضه ها می گردد کم است و به این اساس خطر احتمالی مواجهه با گرو گذاشتن یا فروش سرمایه های اصلی خانوار را پائین می آورد^۴. معنای اخذ قرضه به این شیوه این است که فشار کمتری بر رابطه مشخص در یک زمان یا خود آن شخص جهت بازپرداخت یک مبلغ کلان در یک مرتبه وارد می شود. بازپرداخت به صورت قسط وار به طور کلی یک موضوع منفی تلقی می گردد زیرا در حقیقت این کار توافق به عمل آمده بین دو طرف در زمان گرفتن قرضه را نقض می کند و توانایی بازپرداخت کامل توسط قرضه گیرنده را مورد تردید قرار می دهد.

تمام پاسخ دهندگان به روابط اجتماعی عمودی و افراد کمتر آشنا جهت اخذ و اعطای قرضه علاقمندی بسیار کم داشته اند. مواردی که این نوع قرضه موجود بوده مربوط به خانوارهای ثروتمند مانند خانوار ۲ د که مبلغ ۵۰۰۰۰ هزار افغانی را از دلال حواله پول برای خرید زمین قرض گرفت می باشد. خانوارهای دیگر از قبیل ۲ ح قرضه را از یک سرمایه دار کشت کننده زعفران که با وی به خاطر کشت زعفران توسط خودش رابطه داشت به دست آورد. در میان خانوارهای دارای سرمایه کمتر، رئیس بزرگسال خانوار ۲ ث مبلغ ۵۰۰۰۰ افغانی را از رئیس شورای انکشاف محلی و خانوار ۲ ج مبلغ ۴۰۰۰۰ افغانی را از یک دوکاندار جهت پرداختن به قاچاقبر به خاطر بردن پسرش به ایران به قرض گرفت. قرضه ها در تمام این سه مورد بدون سود اما بازپرداخت آن ها فوری بود. خانوار ۲ د و ۲ ث این پول را از طریق عاید حواله پول تنظیم کردند و خانوار ۲ ج مجبور گردید آن را از کس دیگری قرض بگیرد و بازپرداخت نماید.

خانوارها حین قرضه گرفتن از بزرگان محلی، دوکانداران و افراد دارای ساختار اجتماعی دورتر با سطوح بالای خطر احتمالی نسبت به اعتبار و آبروی

۳ شرح کامل قرضه خانوارها در بخش ضمیمه آمده است

۴ سرپرست خانوار ۱ از این روش استفاده می کند، همزمان از چند داماد و وابسته خویش قرض می گیرد، و اطمینان می یابد که آنها هیچ گاهی خواستار بازپرداخت قرضه های شان نمی شوند یا در عین زمان خواهان بازپرداخت نخواهند شد.

۹,۴ پیامدهای قرضه و دگرگونی معیشت

مشکلات آبیاری، سیل و زیرآب شدن زمین ها در قریه ۲ تأثیرات بدی را بر معیشت تمام پاسخ دهندگان قریه ۱ گذاشته است. به طور کلی، کاهش در کشت و آسیب به محصولات، تقاضا برای کار روزمزد را کاهش داده است که بر عایدات خانوارها در تمام کتگوری ها اعم از کتگوری محصولات مربوط به زمین و فرصت های کارگری تأثیر گذاشته است. تعداد زیادی خانوارها شروع به گرفتن قرضه ای بیش تر کرده اند و بسیاری دیگر توان به کار انداختن قرضه های موجود را ندارند. به هر حال، هرچند ممکن است قرضه ها بسیار زیاد باشند، اما وقتی موضوع بازپرداخت مطرح می گردد تنها قرضه های کلان لزوماً مشکل ساز نمی باشند زیرا شرایط بازپرداخت در اکثر موارد انعطاف پذیر و خیرخواهانه باقی مانده اند. بسیاری از خانوارها به این نتیجه رسیده اند که باید به دلیل کاهش اقتصادی، قرضه های خویش را بازپرداخت نمایند. آنهایی که نیازمندی های عاجل خویش را از طریق قرضه ای غیر رسمی مرفوع می نمودند مجبور شده اند راهکارهای معیشتی مخاطره آمیز را روی دست بگیرند.

جدول ۵: پیامدهای قرضه ای غیر رسمی به تفکیک گروه ثروت

گروه ثروت	در حال تقلا	در حال مدیریت	مرفه
۱		۱ خ	
۲		۱ ت، ۲ الف، ۲ ث، ۲ خ	
۳	۲ ج	۱ ب، ۱ ث، ۱ د	۲ د
۴	۱ الف، ۱ ج، ۱ ح، ۲ ب		
	۲ ث، ۲ ح		

در حال تقلا

خانوارهای دارای قرضه های همیشگی و غیرقابل مدیریت که دارایی های آن ها در معرض خطر و روابط آن ها تحمیلی یا از هم پاشیده می باشد، دارای خصوصیات مشخص و مشترک هستند. پسران سه خانوار در قریه ۱ که به تریاک معتاد شده بودند سبب از دست دادن عاید، افزایش تعداد اعضای نان خور خانواده در خانوار و بالا بردن قرضه ها به خاطر تداوی گردیدند. روسای خانوار مجبور شدند که به نمایندگی از پسران معتاد و خانوارهای آن ها قرض بگیرند، از منابع قرضه های موجود برای اهداف مصرفی استفاده نمایند. همینگونه که مریضی و مرگ خانوارها را متاثر می سازد، از دست دادن کار و قدرت عایداتی نیز توانایی این خانوار را برای بازپرداخت قرضه متاثر می سازد. به هر حال، همچنانکه اعتیاد توان عایداتی خانوار را از بین میبرد، یک کار ننگین نیز می باشد و ضرر سنگین آن در صورت تداوم از دست دادن اعتبار و اعتماد می باشد که ممکن است بعد از تداوی اعتیاد نیز ادامه داشته باشد.

به طور مشخص قریه ۲ دارای کارگران زیاد می باشد - خانوارهای در حال تقلا و دارای اقتصاد وابسته اکثراً آنهایی بودند که بیکار بودند. پسرانی که در ایران کار می کنند با فشارهای متضادی چون فرستادن حواله و در عین حال افزایش طویانه های بالای عروس، و همچنان بازپرداخت پول قاچاقبرانی که آن ها را به ایران می رسانند مواجه می باشند. تمام خانوارهای در حال تقلا دسترسی خود به قرضه را هنوز هم حفظ کرده اند، هرچند که در بعضی موارد مانند ۲ ث در حال کاهش می باشد.

مطابق با نتایج تحقیق ماکسویل و دیگران (۲۰۱۷) که در چندین کشور اجرا شده است، آسیب معیشتی یکی از عوامل عمده دگرگونی معیشت و عدم مصنویت غذایی برای خانوارهای در حال تقلا بوده است. این آسیب در بسیاری از خانوارها به شکل اعتیاد، مریضی یا فوت رئیس خانوار بوده است. سیل و تخریب زمین در قریه ۲ نیز از عوامل عمده ای بوده اند که منجر به مشکلات قرضی وسیع برای خانوارها به شمول خانوار ۲ ث و ۲ ح گردیده اند. در مواردی که اعتیاد، مرگ و کهولت سن میزان وابستگی خانوار را بالا برده اند و ظرفیت درآمد زایی تضعیف گردید، قرضه ای غیر رسمی زمینه نجات بی درنگ و افزایش میزان ثبات را مساعد کرد، اما این کار با هزینه های دراز مدت صورت گرفت. چرخه قرضه زمانی به وجود آمد که در کنار مصارف بالا و کاهش توانایی کسب عایدات در این خانوارها قرضه نیز علاوه گردید. بدین جهت، در اکثر موارد پول های حواله شده قبل از اینکه دریافت شوند به طور کامل به مصرف می رسد. اقدام دسته جمعی مردم در باره اعطای قرضه به تعقیب یک رویداد فوتی در قریه ۲ قطعاً از بحرانی که یک تعداد خانوارها به شمول خانوار ۲ ح به سرپرستی یک خانم که مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰ افغانی قرضه به وی داده شد، را تهدیدی می کرد جلوگیری نمود. هرچند انتظار کسانی که این قرضه ها را داده بودند این بود که در نهایت اگر خانوارها توانایی بازپرداخت را نداشته باشند این قرضه ها را ببخشند، اما مجموع قرضه ها زیاد بود و فشارهای مختلف طولانی مدت را بر خانوارها تحمیل می کرد، زیرا خانوارها با این وجود هم خود را مکلف به بازپرداخت می دانستند تا مبادا در صورت عدم پرداخت مردم در باره آن ها قضاوت منفی کنند.

معمولاً خانوارهای در حال تقلا قرضه های خویش را در صورت امکان از طریق فرستادن فرزندان خویش به ایران برای کار، یا از طریق گروه گذاشتن زمین مدیریت می کردند. از آنجایی که استراتژی قبلی در بیرون کردن خانوارها از قرضداری غیرموفق بود، اکثراً بدشانسی ها به طور مثال عدم توانایی در یافتن کار، گرفتار شدن در دام مقامات و اخراج از ایران در عدم موفقیت آن ها نقش داشتند. برای خانوارهای که این افراد تنها کارگر آن ها بودند و گاهی مجبور میشدند عواقب اخراج به شمول گرفتن قرضه ای بیش تر را تحمل کنند، پیامدها نیز سخت است. با این وجود، منبع عاید نقدی از ایران با تقویت قابلیت اخذ قرضه و افزایش احتمال توانایی قرضه گرفتن دوباره، زمینه استقراض را برای خانوارها فراهم می کند. خانوارهای در حال تقلا به منظور جمع آوری پول برای ازدواج، مصارف کلان صحتی و بعضاً برای مصرف زمین خود را به گروه می گذارند. اکثر خانوارهای شامل در کتگوری در حال تقلا زمین هایی داشتند که بعد از قرارداد یکساله برای سال ها در گروه مانده بود و آن ها توانایی بازپرداخت برای باز پس گیری آن ها را نداشتند. خانوار ۱ ح ده سال قبل تصمیم گرفت تا زمین خود را به گروه بگذارد و حالا تمام زمین به گروه داده شده است، و خانوار ۱ ج یکی دیگر از خانوارها به خاطر نقل مکان به شهر هرات تمام زمین های خود را به فروش رساند. هرچند خانوارهای سرمایه دار تاحدی به آسانی قادر به تمدید گروهی ها، صرف نظر کردن از ظرفیت عایداتی ناچیز زمین و سپس قادر به بازپرداخت قرضه می باشند، اما به طور کلی، قادر به جمع کردن سرمایه های چون مواشی جهت محافظت از صدمات آینده و مصارف غیرمتوقعه نبوده و اکثراً فاقد کار و منابع لازم برای باز پس گیری زمین به منظور افزایش عاید از طریق محصول آن یا ایجاد تغییر در وضعیت زندگی به شکل دیگر بوده اند. بدین جهت خانوارهای در حال تقلا عواید فردا را برای آموزش مصرف کردند که سبب شد آن ها در مقابل صدمات یا تقاضاهای بازپرداخت آینده آسیب پذیرتر باشند.

طوری که تحقیق کلاین و پین در سال ۲۰۰۷ نشان داده است، خانوارهای مرفه، یعنی کسانی که قرضه‌ی غیر رسمی به بهبود وضعیت آن کمک کرده است، دارای وضعیت نسبتاً خوب و مالکین بزرگ زمین اند. علاوه بر این، خانوار ۱ به‌خاطر کشت انگور دارای عاید چشمگیر بود و از دریافت طویانه عروس هم بهره برده است. این خانوار بعضی از تاک‌های انگور خویش را به‌منظور اعمار چند دوکان در مجاورت سرک به‌گرو گذاشت و با اهالی و افراد سرمایه دار قریه در هرات ارتباط خوبی برقرار کرده و ارتباط کاری نیز دارد. عوامل انفرادی از قبیل کلان شدن پسران و همکاری آن‌ها با عاید خانوار از طریق کار همراه با دریافت طویانه دو دختر به‌مصنویت اقتصادی مورد نیاز خانوار جهت استفاده از قرضه در سرمایه‌گذاری کمک کرده اند. همچنان، خانوار ۱ ت در قریه ۱، و خانوار ۲ خ در قریه ۲ نیز از یک هم‌قریه سرمایه دار خود قرضه گرفت تا زمین به‌گرو گرفته و در آن زعفران کشت نماید. یکی از پسران خانوار ۲ خ موفق گردید تا به‌طور قانونی به ایران مهاجرت کرده و به پیش پرداخت مزد کار خود در آنجا دسترسی پیدا نماید و خانوار اش نیز قادر گردید از زمین‌های زیادی که در اختیار داشت محصولات زیاد گندم برداشت کند. بدین لحاظ، با اینکه تخمیناً این خانوار به‌خاطر ارتباط خوب رئیس آن با اعضای شورای انکشاف محلی قادر بود در صورت ضرورت از ۲۰ منبع قرضه دریافت کند، اما این خانوار به‌حد کافی عواید داشت و به‌طور عموم ضرورت به گرفتن قرضه نداشتند. خانوار ۲ د که به‌خاطر داشتن عواید چندگانه از ایران و داشتن توان تصفیه قرضه به‌طور نسبتاً سریع و آسان از اعتبار خوب برای اخذ قرضه برخوردار بود. این خانوار از ناحیه زمین نیز دستاوردهای کلان داشت.

خانوارهای مرفه تنها مشکلات جزئی مالی را در سالهای اخیر تجربه کرده اند. در کنار عوامل آماری تعداد نفوس خانوار از قبیل کلان شدن پسران یا یکجا شدن خانوارهای فرعی که در ثبات و بهبود خانوار کمک کرده اند، عواید زیاد و منابع بزرگ قرضه‌ی غیر رسمی با شرایط خوب آن‌ها را از اکثر صدمات دور نگهداشته اند. خانوار ۲ خ در هنگام مریضی و سپس فوت رئیس خانوار مبلغ ۷۸۰۰۰ هزار افغانی را از اقارب، هم‌قریه‌های سرمایه دار و حواله داران که خانوارها معمولاً از طریق آن‌ها پول‌های حواله پسران کارگر خویش از ایران را دریافت می‌کنند قرض گرفت. این قرضه طی سه هفته از پول فروش مواشی بازپرداخت گردید و تعداد مواشی هم از طریق پولی که پسران کارگرش از ایران حواله کرد دوباره به‌حد نصاب قبلی خود رسید. این خانوار، نقش ارباب قریه را در همسنگی مردمی و حمایت متقابل مهم دانست. هرچند موفقیت این خانوار در بازپرداخت قرضه بیش‌تر به دلیل داشتن چندین منبع آبرومندانه‌ی عواید نقدی از ایران بود، همکاری ارباب در توانمند ساختن این خانوار برای اخذ سریع مبالغ کلان قرضه نیز سهم داشت. به‌طور کلی، زنان و مردان در خانوارهای دارای کارکرد خوب اکثراً نسبت به خانوارهای دارای مدیریت و پرتلاش کمتر ضرورت به گرفتن قرضه دارند.

به‌طور کلی خانوارهای در حال مدیریت آنهایی بودند که دارای چندین منبع عایداتی از طریق معاش و کار بودند (به‌طور مثال، خانوارهای ۱ ب، ۲ الف، ۲ ت). معمولاً این خانوارها دارای قرضه‌هایی به پیمان‌ه وسیع می‌باشند و معمولاً قرضه‌ها را اعم از کلان یا خورد به زودترین وقت بازپرداخت می‌نمایند. عواید ثابت و چندگانه در طول سال قابلیت اخذ قرضه‌های هرچند کلان را برای آن‌ها تضمین کرده است (از قبیل خانوار ۲ د). تعداد زیادی از این خانوارها به قرضه‌های درازمدت دسترسی داشتند و متعهد بودند که بعد از برداشت محصولات زمین، قرضه دوکانداران را بازپرداخت نمایند که این گزینه صرفاً برای قرضه‌گیرندگان مورد اعتماد میسر است. وضعیت بعضی خانوارها با دریافت طویانه‌ی عروس بهبود پیدا می‌کند (خانوار ۱ ب، ۲ ت، ۲ ج) که در صورت ضرورت منبع مالی و شرایط بازپرداخت قرضه را برای آن‌ها فراهم می‌کند. اقساط منظم برای این پرداخت‌ها در طول چندین سال منحصراً منبع مصنویت معیشتی (دیگر و هوگوین ۲۰۰۲) هم برای مصرف و هم جهت سرمایه‌گذاری کلان‌تر به‌طور مثال عروسی پسران، جمع‌آوری مواشی یا اعمار خانه‌ها کاربرد داشت (۲ ت). معنای دیگر خانوار در حال مدیریت این است که آن‌ها به احتمال زیاد به‌خاطر منافع بالقوه‌ای که برای حفظ و توسعه شبکه‌های قرضه دارند، منحصراً منبع قرضه دهنده کار نمایند. خانوار مدیریت‌کننده لزوماً دارای منابع بیش‌تر قرضه نبوده اند، اما منابعی که داشتند بیش‌تر قابل اعتبار بودند به این معنا که این خانوارها به‌طور کلی ضرورت به درخواست کمک از بسیاری از خانوارها نداشتند - که به دلیل مدیریت قرضه، صرفه‌جویی در وقت و جلوگیری از احساس شرم، مرجح پنداشته می‌شود.

اکثر خانوارهای در حال مدیریت از طریق استفاده موفقانه قرضه در تسهیل مصارف کوتاه مدت و سرمایه‌گذاری مراحل مهم دگرگونی معیشت را تغییر جهت داده اند. دو گروه در این خانوار به دسته بالاتر ثروت صعود کرده اند. هر یک از این خانوارها (۱ ت و ۲ ت) یک سلسله روابط مبتنی بر قرضه را اعم از عمودی و افقی به‌منظور حصول اطمینان از توانایی جذب قرضه اختیاری به‌صورت آگاهانه و موفقانه توسعه دادند. شبکه‌های قرضه‌گیرنده کلان و عاید نقدی منظم به این معنا بود که خانوارها کمتر نیازمند توسل به استراتیژی‌های بازپرداخت که ممکن اساس سرمایه‌خانوارها را از بین ببرند بودند. خانوار ۱ د هرچند شدیداً تحت قرضه دامادان و پسرکاکاها بودند اما این خانوار هنوز هم بازپرداخت‌ها را از طریق برداشت محصولات مدیریت می‌کرد. این خانوار دارای ظرفیت بهبود کامل مالی از رخداد آدم ربایی است که منجر به مقروضیت برای آزادی فرد رفته شده بود.

۵. بحث

یافته های این تحقیق دقیقا مانند تحقیق سال ۲۰۰۷ نشان دهنده رویه های فراگیر و تاثیرگذار در زمینه قرضه غیر رسمی است، رویه هایی که تا حد زیادی همه شمول، هم افزا، و منبع حیاتی است که خانوارها را قادر می سازد به امنیت معیشت، هرچند در درجات مختلف، دست یابد. بیش تر خانوارهای که مورد تحقیق قرار گرفتند قرضدار بودند، و این واقعیت که این خانوارها قادر بوده اند قرضه های کلانی را باوجودی که شانس بازپرداخت آنها بعید به نظر میرسید مدیریت کنند، به معنای جامعیت و گستردگی سیستم قرضه ی غیر رسمی است. طوری که آشکار است، با وجود اینکه قرضه های کلان در ذات خود غیرمطلوب اند اما لزوما مشکل ساز نمی باشند. هرچند که خانوارهای فقیرتر اغلب در تقلا بوده و به احتمال زیاد مشکلات قرضه را تجربه کرده و به راهکارهای منفی متوسل می شوند اما اکثر خانوارها قرضه های خویش را مشخصا از طریق کارگری در ایران موفقانه مدیریت کرده اند. اکثرا همان حضور آنها در شبکه های قرضه ی غیر رسمی و داشتن توانایی اخذ قرضه می تواند یگانه راه جلوگیری از سوق یک خانوار بسوی محرومیت، تنگدستی و ترک قریه به هدف شهر به خاطر دوری از بحران بعدی باشد.

قرضه ی غیر رسمی و روابط اجتماعی از همدیگر جدایی ناپذیر است و وجود قرضه کاملا به این روابط وابسته است. ممکن است پرداخت قرضه های غیر رسمی از طریق روابط مستقیم که با داد و ستدهای متقابل توسعه یافته یا از راه های دیگر ایجاد گردیده صورت گیرد، اما وقتی موضوع قرضه مطرح می شود، قرضه به طور بسیار معمول از طریق رابطه مستقیم به دست می آید. تمام روابط مربوط به قرضه بر اعتماد استوار می باشد و دلیل اینکه چرا مجاورت اجتماعی عامل اساسی دسترسی به قرضه می باشد نیز همین اعتماد است. مجاورت اجتماعی در ساختار قریه در افغانستان به معنای نزدیکی فیزیکی می باشد زیرا اقارب اکثرا همسایه اند و ازدواج های که بین خانوارها صورت می گیرد شبکه های به شدت محلی قرابت و پیوند را ایجاد می نماید. قرضه شیوه ای برای شریک سازی خطرات احتمالی است و حفظ کردن آن در روابط افراد دارای مجاورت اجتماعی نزدیک، خطر احتمالی قرضه معوقه را که تبدیل به یک الزام و مسئولیت می شود و ضررهای حیثیتی را متوجه خانوار می سازد یا خانوار را در معرض استثمار قرار می دهد، کاهش می دهد. خانوارهای دارای پیوند نزدیک به احتمال زیاد به اساس دلسوزی یا احساس مکلفیت، حاضر به اعطای قرضه به خانوار دیگر می باشند، و علاقه مند اند این کار را با شرایط مناسب و خوب انجام دهند زیرا طوری که تحقیق قبلی مربوط به قرضه ی غیر رسمی نشان داد، خانوار در مورد روابط متقابل خویش سرمایه گذاری می نمایند و از دید آنها آنکه امروز قرضه گیرنده است ممکن فردا قرضه دهنده باشد (کلاین و پین ۲۰۰۷). در حالی که مطالعات در مناطق روستایی هندوستان نشان داده که قرضه دهندگان ترجیح می دهند به افراد خارج از دایره روابط خانوادگی خویش قرضه بدهند تا از فشار یا مداخله آنها در باره موارد مصرف قرضه جلوگیری نمایند (جیورین و دیگران ۲۰۱۲)، قرضه گیرندگان در این تحقیق قویا ترجیح می دهند تا از اقارب خویش قرضه بگیرند، و همچنان اقارب، بیش تر از غیراقارب متمایل به دادن قرضه برای هدف مشخص بوده اند. علاوه بر این، به اساس برداشت آنها، درخواست قرضه از اقارب نزدیک در مقایسه با درخواست آن از افراد دارای روابط اجتماعی دورتر، کمتر شرم آور می باشد. این گونه روابط نسبت به روابط معاشرتی کمتر در معرض سرد شدن می باشند، و با قرضه گیرندگان ممکن است بیش تر با انعطاف، ملایمت و تمدید قرضه در صورت درخواست آن برخورد صورت گیرد. در نهایت، در صورتیکه قرضه فراموش گردد یا یادداشت آن از بین برود، ضرر آن کمتر از موردی است که قرض گیرنده دارای رابطه مبتنی بر مجاورت اجتماعی می باشد.

به نظر می‌رسد سطح بالای اضطرابی که توسط اکثر قرضه گیرندگان به‌طور واضح بیان شده است با این واقعیت که اکثر قرضه‌ها بدون سود، انعطاف پذیر اند و تعداد زیاد قرضه‌های کوچک‌تر همچون قرضه‌های خدادادی را که می‌توان بعد از فراهم شدن زمینه پرداخت آن از طرف خداوند بازپرداخت نمود، ناسازگار می‌باشد. این اضطراب اصولاً بیانگر ارزش خود روابط اجتماعی است که ارزشمندتر از قرضه معیشت است. در صورتی که خانوارها نتوانند قرضه را بپردازند، با از دست دادن روابط اجتماعی یا آسیب زدن به قابلیت اخذ قرضه، با ضرر بزرگ تری مواجه خواهند بود. چندین خانوار گفته اند که همچنان که قرضه گیرندگان باید قابل اعتماد باشند خوب بودن قرضه دهنده نیز دارای اهمیت می‌باشد تا بتوان به کمک وی اعتماد کرد. قرضه‌ی غیر رسمی برای افراد نیازمند مشخصاً به‌منظور دریافت قرضه متقابل، بخودی خود به همین شکل پرداخت می‌شود. قرض دادن افراد را همچنان توانمند می‌سازد تا موقف اجتماعی خویش را تقویت نموده و امتیازات معنوی (ثواب) را به‌دست آورند و همچنان روابط خویش را حفظ یا توسعه دهند.

بررسی رویه‌های مرتبط به قرضه‌ی غیر رسمی از دید بازار، دلایل شیوع قرضه را واضح می‌سازد، مثلاً، امکان دسترسی زیاد به قرضه، کم بودن مصارف اخذ قرضه و موانع اندک دسترسی به قرضه. با این حال، دید بازار قادر به توضیح حجم فعالیت اخذ و اعطای قرضه نیست. توضیح کامل را می‌توان بر مبنای این واقعیت ارائه کرد که قرضه‌ی غیر رسمی ریشه عمیق در سنت‌های فرهنگی اسلامی دارد که مکلفیت ارائه آن به افراد نیازمند بر مبنای اصل "حق همسایه" با شرایط غیراستثمار می‌باشد. بدین لحاظ، قرضه‌ی غیر رسمی یک بخش کلان و مهم اقتصاد معنوی را تشکیل می‌دهد و می‌توانیم اساسی برای همکاری متقابل می‌باشد. محروم کردن یک شخص از قرضه نه تنها به دلیل ضعف قابلیت اخذ قرضه یا عدم توانایی کامل بازپرداخت، بلکه همچنان به دلیل نوعی ناکامی اخلاقی از قبیل اعتیاد به مواد مخدر یا اعتیاد به قمار نیز صورت می‌گیرد. در واقع، طوری که مینویا و بین (۲۰۱۷) گفته‌اند ناتوانی در دسترسی به قرضه غیر رسمی نشانه واقعی محرومیت و فقر است.^۱

نقش سیستم قرضه‌ی غیر رسمی در اقتصاد توزیعی یکی دیگر از مشخصات این سیستم می‌باشد. رابطه‌ها به‌شمول روابطی که به اثر ازدواج ایجاد می‌گردد انسان را توانمند می‌سازد تا از طریق قرضه گرفتن از منابع دیگران درخواست کمک نماید. در این تحقیق، اقارب سببی منبع عمده قرضه به‌شمار می‌رود هرچند که در بعضی موارد مثلاً در موردی که پدران برای گرفتن قرضه به پسران خویش مراجعه می‌کنند، شرم آور توصیف شده است. خانوارها به این باور است که به‌جز این گزینه که آن‌ها با در اختیار داشتن امکانات جهت اطمینان از توانایی درخواست قرضه مورد نیاز از دیگران بجای تکیه بر کمک‌های خیریه در داد و ستد‌های متقابل اشتراک نمایند، گزینه کمتری را برای دسترسی به قرضه نقدی یا غیر نقدی در اختیار دارند. از موقف اجتماعی بالا می‌توان در جهت گرفتن قرضه به نمایندگی از دیگران استفاده کرد و نمونه‌های وجود دارد از قبیل اینکه شخص اعتبار و رابطه خود را با دوکاندار از پدر به ارث برده باشد یا در موردی که مردم من حیث ضامن رفیق خود جهت گرفتن قرضه از دوکاندار عمل نماید که نشان‌دهنده این است که می‌توان از موقف یک شخص برای دیگران استفاده کرد. روابط قرضه‌ی استثمارگری بر مبنای قدرت نابرابر که در آن استقلال و آسایش درآمدت قربانی بقای کوتاه مدت می‌شود (طوری که در تحقیقات دیگر از قبیل تحقیق بین و دیگران ۲۰۱۶ توضیح داده شده است)، به ندرت در جریان تحقیق دیده شده است. زیاد شدن پول نقد در اقتصاد روستایی هرات در نتیجه مهاجرت وسیع احتمالاً شانس خانوارها برای دست یافتن به قرضه‌های زیاد از طریق روابط افقی قرضه دهی موجود را افزایش می‌دهد.

همچنان که از خود قرضه به احتیاط استفاده می‌شود، از روابط مبتنی بر قرضه نیز استفاده محتاطانه صورت می‌گیرد. تقسیم مبالغ قرض میان چندین قرضه دهنده طوری که در بخش قبلی بیان شد یکی از شیوه‌های معمول کاهش خطر احتمالی در روابط افقی است. در زمانی که دیگران در موقعیت اجتماعی-اقتصادی مشابه قرار دارند، نباید با گرفتن قرضه کلان، یک منبع قرضه را تحت فشار قرار داد یا با قرض گرفتن از افراد ثروتمند یا با نفوذ، اعتبار خود را در معرض آسیب گذاشت. به‌طور نمونه، زمانی که قرضه دهنده توقعات خویش مبنی بر کار رایگان و دیگر توقعات مشابه را به احمد گفت، وی (خانوار ۱ ح) قرضه خود را با گرو گذاشتن زمین بازپرداخت نمود و خود را از زیر بار قرضه بیرون کشید. به نظر می‌رسد احمد، مانند سایر خانواده‌های دارای وضعیت مشابه، هزینه تفقد و ملامت را به‌حیث بخشی از قرضه محاسبه کرده است و آن را در برابر هزینه درآمدت گرو زمین سنجیده است. حکایت‌های قرضه استثماری یا طفره رفتن مقروضین از پرداخت آن معمولاً مربوط به داد و ستد قرضه با افراد خارج از قریه و اشخاص کمتر آشنا است. آشنایی قرضه دهنده با قرضه گیرنده و همین‌طور با جامعه به‌حیث انگیزه قوی اعطای قرضه با شرایط مطلوب و عرفا قابل قبول و بدون کدام توقع بجز از پرداخت بوده، و همچنان رفتار خوب قرضه گیرنده را تضمین می‌نماید. هزینه نیت بد یک فرد در اعطا و اخذ قرضه فراتر از ضررهای مالی عاجل آن که سبب وارد کردن زیان غیرقابل جبران به قابلیت اخذ قرضه و اعتبار یک شخص (خوش حساب) می‌گردد، می‌باشد.

پس چرا پیامدها متفاوت است؟ ترکیب خانوار یعنی وجود کارگر و داشتن دختران در سن ازدواج از عوامل عمده تفاوت پیامدها است. هرچند شاید در بازپرداخت قرضه آسیب و مشکل ایجاد شود، از طریق قرضه می‌توان از صدمات خاص مانند مریضی و مرگ نجات یافت. به‌هر حال، موجودیت چندین روابط قرضه افقی فعال، یک خانوار را قادر می‌سازد تا مبالغ کافی پول در مقابل شرایط قابل مدیریت به قرض بگیرد. در فضای روستایی نسبتاً پولی شده، روابط قرضه افقی عام‌تر از روابط عمودی است (کلاین و بین ۲۰۰۷). حتی خانوارهای فقیر با داشتن نیروی کار کافی در ایران قادر به بازپرداخت قرضه‌های به‌پیمانه‌ای وسیع می‌باشند و می‌توانند از افتادن در مشکل جلوگیری نمایند. مدیریت این روابط مستلزم بازپرداخت‌های عاجل مبالغ کوچک‌تر می‌باشد که احتمالاً در دراز مدت نقش مبالغ کوچک‌تر در تسهیل مصرف و مدیریت رویدادهای مربوط به مریضی برای اکثر خانوارهای فقیرتر یا خانوارهای دارای عاید متوسط مهمتر از مبالغ کلان قرضه باشد. به‌منظور افزایش شانس دسترسی به قرضه در آینده، بسیار مهم است که روابط مبتنی بر قرضه با اقارب نزدیک فعال نگهداشته شوند و این چیزی است که خانوارهای که داد و ستد‌های مربوط به قرضه را موفقانه مدیریت می‌نمایند آن‌را به بهترین وجه انجام می‌دهند. به‌هر حال، معنای ماهیت متقابل این داد و ستدها این است که درخواست آن متضمن هزینه است. طوری که در سایر بخشهای جهان (به‌طور نمونه در غنا (اسکیندلر ۲۰۱۰)) دیده شده است، مشکل مسترد کردن قرضه‌ها در صورت درخواست، فشارهای بیش‌تری را بر عواید خانوار وارد می‌سازد.

میکانیسم‌های قرضه‌ی غیر رسمی شدیداً جنسیت زده است. با این حال، دسترسی اندک زنان به قرضه نقدی نباید از اهمیت داد و ستدهای مواد غذایی با مبالغ کوچک غیر نقدی بین همسایگان که ممکن بیش‌ترین داد و ستدهای آن‌ها باشد، بکاهد. دسترسی به کمترین مبالغ غیر معین برنج، روغن و نان در کوتاه مدت، در پر کردن خلای عایداتی و تسهیل مصرف روزانه نقش حیاتی دارد. گرفتن قرضه به این شیوه معمول بوده و زندگی اجتماعی محدود زنان، کانالی برای این نوع قرضه می‌باشد، و برعکس، در

بعضی شیوه‌ها به زنان فرصت داده می‌شود با همسایگان و اقارب ملاقات نمایند. با وجود اینکه استقلال اقتصادی زنان در اکثر موارد محدود است، عواید اندکی که زنان از خیاطی و معاشی که از معلمی به دست می‌آورند، سبب می‌شود زنان بتوانند مبالغ بیشتری را از اقارب خود قرضه بگیرند. عدم حضور روسای ذکور در رأس خانوارها، زنان را بیش از پیش قادر ساخته است با کسب اجازه قبلی و در برخی موارد به صورت مستقل - در صورتی که رئیس خانوار زن باشد و پسرانش در ایران کار نمایند - از اقارب و دوستان خویش قرضه بگیرد. خانوار ۲ تحت سرپرستی یک زن که شرایط موجود زمینه را برای وی مساعد ساخت تا هنجارهای شدید جنسیتی را بشکند، اکثر نقشهای اجتماعی پذیرفته شده برای زنان در زندگی عمومی قریه را از قبیل تنظیم کننده محافل عروسی و قابلمگی را پذیرفت. بدون شک احساس عاملیت وی و برداشت‌های وی از محدودیت‌های تحمیل شده بر او، در پیشبرد این نقش‌ها به وی کمک کردند و شبکه قرضه وی را توسعه بخشید. اما سایر زنان از شکستن عین هنجارها به عین شکل، به هدف دستیابی به این نقش‌ها که هم شمار و هم طیف آن محدود است، باز داشته می‌شوند.

مساجد به صورت نهادی دارای نقش مهم در زندگی قریه می‌باشد که از طریق تعامل اجتماعی منظم و نیز ایجاد فرصت‌های جدید برای گرفتن قرضه، روابط استقرای را مستحکم می‌سازد. حضور مردان از قریه جات مختلف در نماز جمعه در مساجد بزرگ ایجاد روابط جدید استقرای را تسهیل می‌کند، چنانچه رئیس خانوار ۲ ث که در قریه دیگر کار می‌نماید مبلغ ۱۰۰۰۰۰ افغانی را به همین شکل قرض گرفت. آموزه‌ها و مواعظی که در مساجد ارائه می‌شود نیز نقش مهمی را در تنظیم رفتار قرضه دهی و جلوگیری از فعالیت‌های استثماری دارند. نهادهای دیگر از قبیل شوراهای انکشافی محلی بازتاب دهنده روابط موجود قدرت محلی می‌باشند. نماینده شورای انکشافی محلی در خانوار ۲ خ دارای شبکه وسیع قرضه می‌باشد که قادر به پرداخت مبالغ کلانتر قرضه برای اهداف سرمایه‌گذاری می‌باشد و از طریق عضویت وی در این نهاد تسهیل می‌گردد. از سوی دیگر، منازعه رئیس خانوار ۱ ح با بزرگ قریه که در شورای انکشافی محلی عضویت داشت سبب شد رئیس خانوار اختطاف گردد، و خانوار را مجبور ساخت برای رهایی وی قرضه‌های کلان بگیرد و سپس او را به هرات منتقل کند. بعد از این ده سال می‌شود که این خانوار مبلغ ۴۰۰۰۰۰ افغانی قرضدار می‌باشد. قابل یادآوری است که این کار بیش‌تر از اینکه توسط خود این شورا انجام شود با اعمال قدرت از طریق سلسله مراتب اجتماعی موجود انجام شد که پیامدهای فوق را به بار آورد. رئیس خانوار ۱ د عینا مثل رئیس خانوار ۱ ح که وی نیز مقیم هرات می‌باشد به‌جز از پیش‌خریدهای وی از دوکانداران، کدام رابطه قرضه در شهر ندارد و با اینکه چندین سال از نقل مکان وی به شهر می‌گذرد برای قرض گرفتن به قریه مراجعه می‌نماید. با اینکه برخی از عناصر قدرتمند در قریه بر خلاف وی می‌باشد، اما وی می‌تواند از طریق همسایگان قبلی و ارتباط با افراد سرمایه‌دار به قرضه دسترسی داشته باشد که این نشان‌دهنده شکلیابی و اهمیت بنیادی روابط اجتماعی نزدیک و اهمیت قریه منحیث نهاد اجتماعی بسیار مهم در زندگی درازمدت مردم می‌باشد (پین و استورج ۲۰۱۵).

در ده سال گذشته، قرضه در دو قریه مورد تحقیق، آشکارا کمیاب شده است، اما در عین حال خانوارهای در حال تقلا و خانوارهای دارای وضع نسبتاً خوب به‌طور فزاینده بر آن متکی بوده‌اند. این امر دلایل متعددی دارد که عمده‌ی آنها مشکلات آبرسانی، افزایش میزان نفوس خانوار که مرتبط به تقسیم زمین می‌باشد، کاهش فرصت‌های کار روزمزد در سطح محلی و در شهر هرات، اعتیاد و افزایش مشکلات کاری در ایران می‌باشند. آنچه را که این

تحقیق آشکار می‌سازد این است که مهاجرت کاری به ایران منحیث راه دستیابی به معیشت و نیز راهکاری برای مدیریت خطرات احتمالی است. از آغاز تحقیق کلان و پین (۲۰۰۷) تاکنون مجموعه‌ای عوامل فوق‌الذکر سبب شده‌اند تا خانوارها بیش‌تر بر مهاجرت رئیس و پسران آنها به ایران (چه مهاجرت اتفاقی، چه فصلی و چه دوره‌ای) که مزد کار در آن تا همین اواخر به‌طور چشمگیر بالا بود متکی باشند. مردان خانوار به‌خاطر رسیدن به ایران ممکن است قرضدار قاچاقبران شوند اما با آن‌هم مهاجرت می‌کنند تا در بازگشت از ایران قرضه‌های خانوار را بازپرداخت نمایند. پول‌های به‌دست آمده از این مهاجرت نه تنها برای تامین معیشت خانوارها به مصرف می‌رسند بلکه راه‌های قرضه را به سطح محلی برای خانوارها در افغانستان باز می‌نمایند. در عین حال، فرصت‌های کاری در ایران به صورت فزاینده کاهش یافته و ارزش واحد پول ایران به دلیل افزایش تحریم‌های بین‌المللی بر این کشور در حال سقوط می‌باشد. نتیجه این است که خطرات احتمالی مربوط به سفر مخاطره‌آمیز کنونی به‌شمول اخراج، خشونت و رد مرز شدن توسط مقامات ایرانی (گلنسکی ۲۰۱۸) که شانس برگشت به خانه با قرضداری بیش‌تر را افزایش می‌دهد، تشدید می‌گردد.

قرضه‌ی غیر رسمی منحیث میکانیزم مصنوعی اجتماعی قطعاً دارای محدودیت‌های مختص به خودش است. نکته مهم اینکه، به اساس گفته‌های پاسخ‌دهندگان، در سال‌های اخیر مبالغ موجود از حدود ۱۰۰۰۰ - ۲۰۰۰۰ به ۵۰۰۰ - ۲۰۰۰ تنزل چشمگیری داشته است. برداشت‌ها نیز در حال تغییر اند. پاسخ‌دهندگان در قریه ۱ گفتند که رفتارها بیش‌تر در حال فردی شدن است و قرضه‌دهندگان به عوض افزایش دادن وجوه کمکی از طریق فروش دارایی‌ها، نیازمندی دیگران به گرفتن قرضه را زیر سوال می‌برند. قرضه‌دهندگان به احتمال زیاد از مازاد مصارف خویش مشخصاً از طریق به اجاره دادن زمین با وجود کمبود زمین در هردو قریه مخصوصاً در قریه ۲ جهت توسعه سرمایه‌تولیدی خود استفاده می‌نمایند. قرضه تقریباً برای تمام خانوار قابل دسترس می‌باشد اما برای مدت طولانی کافی نمی‌باشد. با توجه به اینکه دسترسی به مبالغ بیش‌تر سخت‌تر است، به گرو گذاشتن زمین نسبت به ده سال قبل در میان خانوارهای که با آن‌ها مصاحبه انجام شده به‌طور قابل ملاحظه بسیار معمول شده است. گرو گذاشتن زمین منحیث رابطه استقرای متقابلاً سود بخش و درازمدت در مقایسه با استقرای مبالغ بزرگ پول به عنوان استراتژی کم‌خطر تر شناخته می‌شود، هرچند گرو گذاشتن زمین ظرفیت خانوارها برای برآورده کردن نیازهای شان و بازپرداخت قرضه‌های شان در درازمدت را تضعیف می‌کند در وضعیت کنونی، امکان پس گرفتن زمین‌های گرو برای اکثر مردم بعید به نظر می‌رسد.

۶. نتیجه گیری

نتایج این تحقیق بار دیگر بر نقش محوری و بی مانند قرضه‌ی غیر رسمی بر اقتصاد توزیعی افغانستان و تامین مصئونیت اجتماعی به سطح قریه تاکید کرده است. به اساس این تحقیق، در نبود قرضه، دگرگونی معیشت در میان بخش‌های فقیر جوامع روستایی به احتمال زیاد جدی خواهد بود. بدین لحاظ، شبکه‌ی مصئونیت که از طریق قرضه‌ی غیر رسمی فراهم می‌گردد اکثراً بخش‌های وسیع جمعیت روستایی را از ضرورت توسل به راهکارهای مخرب مقابله با صدمات احتمالی ناشی از اوضاع آشفته و دارای خطرات بالا در افغانستان، باز می‌دارد. معضلات مربوط به قرضه که خانوارهای فقیر تجربه کرده اند می‌تواند برای سلامت اقتصادی خانوار در درازمدت زیان بخش باشد هرچند که راه‌های بدیل آن نیز بسیار بدتر از آن خواهد بود.

علاوه بر این، واضح است که قرضه‌ی غیر رسمی در ساختار زندگی اجتماعی قریه دارای نقش محوری می‌باشد. قرضه فراتر از داد و ستد پولی، انجام یک عمل معنوی و اخلاقی است که هم به منظور بازآفرینی پیوندهای اجتماعی از طریق اصل "حق همسایه" و هم در ایجاد اعتماد بین قرضه دهنده و قرضه گیرنده کاربرد دارد. به دست آوردن و حفظ کردن اعتماد نه تنها برای رابطه‌ی مرتبط به قرضه بلکه برای موقف یک شخص در تمام شبکه قرضه مهم می‌باشد. از آنجایی که قرضه‌ی غیر رسمی نقش مهم در تقویت همبستگی و هویت قریه دارد، اهمیت آن فراتر از حصول اطمینان برای ادامه و بقای همکاری متقابل است. این امر مشخصاً در قریه ۲ (که رئیس قریه در راستای توسعه عمل کرده‌های جمعی و امور خیریه کار می‌کند) که در آن برابری مالکیت زمین منجر به تساوی بیش‌تر توزیع سرمایه گردیده است، صدق می‌کند. از سوی دیگر، شبکه‌های قرضه در قریه وسیع ۱ دارای شکل افقی بوده و در محدوده همسایگی متمرکز شده است. بزرگان قریه ای ۱ به دلیل داشتن این برداشت که خطر احتمالی آسیب حیثیتی و مکلفیت کار بدون مزد یا سایر کمک‌ها بالا می‌باشد به ندرت حاضر به گرفتن قرضه می‌شوند. به خاطر همین موضوع (و طوری که وود در سال (۲۰۰۳) مطرح کرده بود)، مهاجرت و همگانی شدن آن بدیل معقول "وفاداری تحمیل شده" به بزرگان بر مبنای تفقد و ملاحظت است، مخصوصاً زمانی که دسترسی به قرضه وجود ندارد.

روندهای کلان اقتصادی و، تاحدودی، اجتماعی میزان قرضه‌های قابل دسترس در ده سال اخیر را به طور قابل ملاحظه کاهش داده است. طوری که مطالعه موردی نشان داده است، این موضوع برای هر خانوار به معنای گرفتن قرضه از افراد بیشتر برای تامین نیازها است، که گاهی شامل افراد خارج از حلقه‌های اجتماعی نزدیک است. در چنین مواردی، قرضه‌ها به دلسوزانه ترین شرایط پرداخت می‌شود. نتیجه این کار احتمالاً کاهش ظرفیت خانوارهای فقیرتر برای مقابله با صدمات و نجات از آن‌ها می‌باشد، امری که سبب افزایش وابستگی بیش‌تر به مهاجرت می‌شود. به هر حال، سختگیری بر کارگران مهاجر افغانی در ایران و کاهش سریع ارزش واحد پول ایران این منبع مهم عایداتی را به طور چشمگیر محدود می‌سازد.

در کنار این فشار، خشکسالی شدید نیز در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ اکثر مناطق افغانستان را متاثر کرده است (هرچند که دو قریه مورد توجه این تحقیق تا حد زیاد از خشکسالی متاثر نشده‌اند). خشکسالی اکثر خانوارهای فقیر را با بحران شدید مواجه کرده است. به اساس گزارش از مناطق بیرون این ولایت، خشکسالی باعث شده است دختران جوان به خاطر بازپرداخت قرضه مجبور به عروسی شوند (یان ۲۰۱۸). در نتیجه موجودیت این عوامل، سیستم‌های قرضه‌ی غیر رسمی به میزان تقریباً غیرقابل پیشبینی در حال گسترش می‌باشند. این بدین معنا است که این سیستم‌ها بیش از این قادر به پیوند زدن مردم یا فراهم کردن مصئونیت برای خانوارها نیست، بر خلاف

نقش موثر آن در گذشته برای نجات خانوارها از افتادن در دام میکانیزم های ویرانگر مقابله با صدمات.

همانطور که برنامه های قرضه کوچک در تمام دنیا رایج شده است، سیستم های قرضه‌ی غیر رسمی نیز به دلیل داشتن ماهیت اجتماعی شایع شده است. این سیستم ها با تلاش های بیرونی برای حمایت از آن ها و جامعیت بخشیدن به آن ها ناسازگار است. این موضوع به طور مشخص در اقدامات معطوف به تقویت دسترسی زنان به قرضه، استفاده از قرضه و توانایی بازپرداخت قرضه صدق می کند. بنا بر این، هرگونه تلاش برای تاثیر مستقیم بر سیستم های قرضه‌ی غیر رسمی احتمالاً ناموفق خواهد بود و طرح پیشنهادات مستقیم در باره قرضه‌ی غیر رسمی را با مشکل بیش تر مواجه می سازد. از این رو، این گزارش با ارائه توصیه های محتاطانه که قرضه‌ی غیر رسمی را در بافت کلان آن مد نظر می گیرد، به پایان می رسد:

دولت ها و طراحان برنامه ها باید از تلاش برای رسمی سازی، نهادینه سازی یا تنظیم قرضه‌ی غیر رسمی خودداری کنند. بر بنیاد تحقیق ۲۰۰۷، محافظت پالیسی و طرح های تقنینی از افراد فقیر در مقابل رویه های استثماری قرضه غیرواقع بینانه است. علاوه بر این، هر نوع تلاش برای همه شمول ساختن قرضه غیررسمی، نخست نیازمند توجه دقیق به ساختار محلی و موانع گشت و گذار و فعالیت اقتصادی زنان و افراد حاشیه نشین است.

هرگاه برنامه قرضه های کوچک و سایر برنامه های مربوط به قرضه رسمی میخواهند تقاضاهای فعلی مالی خانوارها را درک کنند، لازم است روی فهم اقتصاد محلی و ساختارهای قریه ها به شکل درست سرمایه گذاری کنند. اقدامات بیرونی بجای اینکه جایگزین رویه های غیر رسمی موجود شوند با آنها همپوشانی خواهد داشت.

با توجه به آنچه گفته شد، قرضه زراعتی می تواند با ارائه اقلامی مانند خرید بذر و سایر مواد و نیز اجاره زمین در جاهایی که زمین کم است، رویه های موجود را تکمیل کند. با وجود فشار زیاد بر خانوارها در ساختارهای روستایی نسبتاً پولی شده و متصل به بازار، مانند هرات، بسیاری از خانوارها به صورت فصلی دارای منابع مازاد اند و فرصت بیمه محدود و پس اندازهای چرخشی/ گروه های خودیاری برای تکمیل رویه های قرضه های غیر رسمی وجود دارد. مهاجرت برای پس اندازهای دوره ای و انجمن های قرضه (ROSCAs)، گروه های خودیاری یا اقدامات مشابه قرضه های کوچک برای کمک به زنان و خانوارهای تحت سرپرستی زنان نقش بیش تر فراهم می سازد.

به صورت عموم، چنانچه قبلاً تاکید شد، لازم است فرصت های کار روزمزد برای جمعیت بزرگ مازاد روستایی افغانستان فراهم شود. این کار مشخصاً به دلیل تقسیم زمین، افزایش جمعیت، بحران آب و کاهش فرصت های کار روزمزد در ایران مهم می باشد. این فرصت ها بهترین راه حل بازپرداخت قرضه، بهبود دوامدار معیشت و تقویت شبکه های قرضه‌ی غیر رسمی در سطح اجتماع محلی است. روشن است که این کار یک چالش بسیار کلان و فاقد راه حل عاجل است، هرچند چنانچه مینویا و پین (۲۰۱۷) پیشنهاد می کنند، می توان از تجارب اشتغال زایی روستایی در مناطق دیگر مانند هندوستان استفاده کرد.

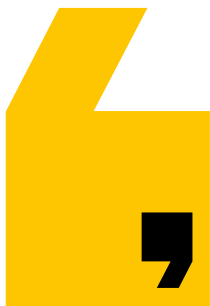
مهاجرت به ایران و سایر جاها بیش از این نمی تواند یک استراتژی استثنایی یا خاص باشد. در کنار تایید اهمیت این منبع عایداتی برای تمام مردم روستایی و اقتصاد توزیعی، باید تمام تلاش ها برای محافظت از منافع و مصئونیت مهاجرین انجام شود.

شناخت بیش تر اهمیت قرضه‌ی غیر رسمی برای اقتصاد توزیعی باید پالیسی سازان را وادار کند که نباید قرضه را همیشه منحیث مشکل نگاه کنند بلکه باید به نقش و ارزش روابط استقرایی در فهم آنچه که ممکن است در ظاهر بعنوان رفتار غیرعقلانه یا پیامدهای ناخواسته برنامه قلمداد شود، ارزش قایل شوند.^۵

۵ برای مثال، سروی تازه ای که در باره توزیع کمک اضطراری نقدی میان بیجاشدگان داخلی در کابل انجام شد، نشان داد که ۷٪ پول از سوی دریافت کنندگان، به علاوه نیازهای مصرفی، برای بازپرداخت قرضه استفاده شده است (سامویل هال، ۲۰۱۵)

- Dekker, M. and Hoogeveen, H. (2002). 'Bride wealth and household security in rural Zimbabwe'. *Journal of African Economies*, 11(1), 114–145.
- Glinski, S. (2018). 'If the water finishes, we will leave: drought is forcing hundreds of thousands of Afghans from their homes'. IRIN News. Available at: <https://www.irinnews.org/photo-feature/2018/10/04/if-water-finishes-we-will-leave-drought-forcing-hundreds-thousands-afghans>. Accessed 4th October 2018.
- Goodman, R. (2017). 'Borrowing money, exchanging relationships: making microfinance fit into local lives in Kumaon, India'. *World Development*, 93, 362–373.
- Guerin, I. (2006). 'Women and money: lessons from Senegal'. *Development and Change*, 37(3), 549–570.
- Guerin, I., Roesch, M., Venkatasubramanian, G., and D'Espallier, B. (2012). 'Credit for whom and for what? The diversity of borrowing sources and uses in rural southern India'. *Journal of International Development*, 24(S1), 122–137.
- Huot, D., Pain, A. and Ghafoori, I. (2016). 'Livelihood trajectories in Afghanistan: evidence from three villages in Herat Province'. SLRC Working Paper 54. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Huot, D. and Pain, A. (2017). 'Afghanistan livelihood trajectories: life on the margins in Sar-i-Pul province'. SLRC Working Paper 54. London: Secure Livelihoods Research Consortium. Jackson, A. (2016). 'Seeing like the networked state: subnational governance in Afghanistan'. SLRC Report 12. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Kantor, P. (2009). From access to impact: microcredit in rural livelihoods in Afghanistan. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Kantor, P. and Pain, A. (2010). Securing life and livelihoods in rural Afghanistan: the role of social relationships. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Kantor, P. and Pain, A. (2011). Running out of options: tracing rural Afghan livelihoods. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Kantor, P. and Pain, A. (2012). 'Social relationships and rural livelihood security in Afghanistan'. *Journal of South Asian Development*, 7(2), 161–182.
- Klijn, F. (2006). Informal credit practices in rural Afghanistan: case study 1, Herat. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Klijn, F. and Pain, A. (2007). Finding the money: informal credit practices in rural Afghanistan. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Levine, S. (2014). 'How to study livelihoods: bringing a sustainable livelihoods framework to life'. SLRC Working Paper 22. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Mallett, R. and Pain, A. (2017). Markets, conflict and recovery: findings from the Secure Livelihoods Research Consortium. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Maxwell, D., Mazurana, D., Wagner, M. and Slater, R. (2017) Livelihoods, conflict and recovery: findings from the Secure Livelihoods Research Consortium. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Minoia, G. and Pain, A. (2016) 'Saffron: the social relations of production'. Working Paper 48. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Minoia, G., Pain, A. and Ghafoori, I. (2014). 'The social life of the onion: the informal regulation of the onion market in Nangarhar'. Working Paper 26. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Minoia, G. and Pain, A. (2015). "'90% real"—The rise and fall of a rentier economy: stories from Kandahar, Afghanistan'. Working Paper 28. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Minoia, G. and Pain, A. (2017). 'Understanding Rural Markets in Afghanistan'. Working Paper 58. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Nezami, B. and Kantor, P. (2010). Afghanistan livelihood trajectories: evidence from Faryab. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Norvell, D.G. (1972). Agricultural credit in Afghanistan: a review of progress and problems from 1954 until 1972. Kabul: United States Agency for International Development.
- Pain, A. (2008). Opium poppy and informal credit. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Pain, A. and Kantor, P. (2010). Understanding and addressing context in rural Afghanistan: how villages differ and why. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Pain, A., Huot, D. and Ghafoori, I. (2016). Livelihood trajectories in Afghanistan: silent violence in Kandahar province. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Pain, A. and Huot, D. (2017a). Life in the times of 'late development': livelihood trajectories in Afghanistan, 2002–2016. SLRC Working Paper 50. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Pain, A. and Huot, D. (2017b). 'Afghanistan's "surplus" rural population'. SLRC Briefing paper 24. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Pain, A. and Sturge, G. (2015). 'Mapping village variability in Afghanistan: The use of cluster analysis to construct village typologies'. SLRC Working Paper 32. London: Secure Livelihoods Research Consortium.
- Samuel Hall (2015). A practical guide for practitioners of cash-based interventions in Afghanistan. Kabul: Samuel Hall.
- Schindler, K. (2010). 'Credit for what? Informal credit as a coping strategy of market women in Northern Ghana'. *Journal of Development Studies*, 46(2), 234–253.
- Shaw, T. (2010). Afghanistan livelihood trajectories: evidence from Sar-i-Pul. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit.
- Tsai, K. S. (2004). 'Imperfect substitutes: the local political economy of informal finance and microfinance in rural China and India'. *World Development*, 32(9), 1487–1507.
- Wood, G. (2003). 'Staying secure, staying poor: the "Faustian bargain"'. *World Development*, 31(3), 455–471.
- World Bank (2017). Afghanistan poverty status update: progress at risk. Washington DC: World Bank.
- Yuan, X. (2018). 'Why economic turmoil in Iran is causing big problems in Afghanistan'. IRIN News. Available at: <https://www.irinnews.org/news/2018/09/11/why-economic-turmoil-iran-causing-big-problems-afghanistan>. Accessed 12 September 2018.

ضمیمه ۱: شرح کامل قرضه خانوارها

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۱ الف	۶۰۰۰	اهالی قریه	تداوی	کار روزمزد، مهاجرت
	۴۴۰۰۰۰ (باقی ۷۵۰۰۰)	اقارب، همسایگان	تداوی	کار روزمزد، مهاجرت
	۵۰۰۰ (پرداخت شده)	همسایه	مصرف	کار روزمزد
	۴۰۰۰ (پرداخت شده)	خواهرزاده	مصرف	کار روزمزد
	۱۰۰۰۰ (پرداخت شده)	اقارب	مصرف	کار روزمزد
	۵۰۰۰ (پرداخت شده)	برادر	مصرف	کار روزمزد
	۱۵۰۰۰	اقارب	مصرف	تاهنوز بازپرداخت نشده

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۱ ب	۱۴۰۰۰۰۰ (باقی ۳۰۰۰۰)	اقارب، دوستان، اهالی قریه	تداوی، مراسم فاتحه	فروش زمین، کار روزمزد و معاش
	۵۰۰۰۰۰ (بعضا پرداخت شده)	اقارب	طویانه عروس	کار روزمزد

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۱ ت	۳۵۰۰۰۰ (پرداخت شده)	دوکاندار، دوست	تداوی فرزندان	برداشت محصول زمین
	۲۰۰۰۰ (پرداخت شده)	دوکاندار	تداوی	پول حواله از ایران
	۲۰۰۰۰ (پرداخت شده)	دوست در قریه دیگر	تداوی	پول حواله از ایران
	۱۰۰۰۰ (پرداخت شده)	پسر کاکا	مصرف	پول حواله از ایران
	۱۰۰۰۰۰ (پرداخت شده)	چهار پسر کاکا	ازدواج	رفتن برادر به ایران
	۳۰۰۰۰ (پرداخت شده)	پسر کاکا	مراسم فاتحه پدر	رفتن رئیس خانوار به ایران
	۶۰۰۰	کاکا	کشت زعفران	برداشت محصول زمین

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۱ ث	۱۵۰۰۰۰	اقارب خارج از قریه	تداوی و مصرف	برداشت محصول زمین و کار روزمزد

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۱ ج	۶۰۰۰۰	چندین اقارب	تداوی	پول حواله از ایران

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
ح ۱	۱۶۰۰۰	داماد	تداوی	کار روزمزد
	۶۰۰۰۰ (پرداخت شده)	همسایه	نامزدی پسر	گرو، بعضا کار بامزد در ایران
	۱۳۰۰۰	همسایگان	تداوی پسر معتاد	کار پسر بعد از بهبودی
	۴۰۰۰ (پرداخت شده)	کار فرما	مصرف	گرفتن قرض برای بازپرداخت
	۲۰۰۰۰	نامعلوم	ازدواج پسر	زمین گروی
۵۰۰۰۰ (پرداخت شده)	نامعلوم	ازدواج پسر	زمین گروی، کار پسر در ایران	

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
ح ۱	۱۰۰۰۰	داکتر، اقارب	تداوی، دندان	محصول انگور و فایده دوکان
	۱۰۰۰۰۰ (پرداخت شده)	اقارب در ایران	تداوی مادر کلان	محصول انگور و معاش دختر
	۱۰۰۰۰۰	برادر زن	خرید زمین، زعفران و اعمار دوکان	محصول انگور و فایده دوکان
	۱۰۰۰۰۰	اقارب	اعمار دوکان	محصول انگور و فایده دوکان
	۲۰۰۰۰	خشو	مصرف، سال نو هجری شمسی	محصول انگور و فایده دوکان

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۲ الف	۱۵۰۰۰۰	اهالی قریه	نامزدی پسر	پول حواله از ایران
	۱۵۰۰۰	پسرکاکا	نامزدی	پول حواله از ایران
	۱۰۰۰۰	پسر کاکا	مصرف	برداشت محصول زمین
	۲۵۰۰۰	اقارب	تداوی خانم در پاکستان	پول حواله از ایران

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۲ ب	۱۵۰۰۰۰	همسایگان	مصرف	کار با مزد روزانه، گرو زمین
	۲۰۰۰۰۰ (پرداخت شده)	خسربره	مصرف	گرو زمین، کار روزمزد
	۶۰۰۰۰	اقارب، همسایه و دوستان	تداوی دختر اندر	کار روزمزد، گرو زمین
	۲۰۰۰۰۰	اقارب، دوست و همسایه	تداوی شوهر، توسعه خانه	کار روزمزد، گرو زمین
	۸۰۰۰۰	اقارب، دوست و همسایه	تداوی نواسه پسری	کار روزمزد، گرو زمین
	۱۳۰۰۰	خسربره	تداوی خانم	کار روزمزد، برداشت محصول، مواشی و گرو زمین

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۲ ت	۱۲۰۰	کلینیک	نسخه با پرداخت تاخیری	برداشت محصول زمین
	۵۰۰	دوکانداران	خوراکه	برداشت محصول زمین

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۲ ث	۲۰۰۰۰۰	دوستان در قریه های مختلف	طویانه عروس	پول حواله از ایران
	۳۰۰۰ (پرداخت شده)	اجاره دار زمین	خوراکه	پول حواله از ایران
	۱۰۰۰۰۰ (پرداخت شده)	دوستان در قریه های مختلف	مصارف عروسی	پول حواله از ایران
	۵۰۰۰۰	رئیس شورای انکشاف محلی	مصارف عروسی	پول حواله از ایران

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۲ ج	۵۰۰۰۰ (پرداخت شده)	خسریره	مراسم فاتحه	پول حواله از ایران
	۴۰۰۰۰	خواهرزاده در ایران	پول قاچاقبر	پول حواله از ایران
	۴۰۰۰۰ (پرداخت شده)	دوکان، پسر کاکا	پول قاچاقبر	برداشت محصول زمین، فروش مواشی، پول حواله از ایران
	۴۰۰۰۰	همسایه	بازپرداخت قرضه	مهاجرت به ایران و کار پسرش
	۱۵۰۰۰۰	همسایه	نامزدی پسر، مریضی	برداشت محصول زمین، پول حواله از ایران

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۲ ح	۲۰۰۰۰۰	اقارب، دوستان	مریضی شوهر	مهاجرت پسر برای کار به ایران
	۱۰۰۰۰	پسر کاکا	مصرف، صحت	مهاجرت پسر برای کار به ایران
	۵۵۰	برادر	تداوی	مهاجرت پسر برای کار به ایران
	۶۰۰	اقارب	تداوی پسر	پول حواله از ایران

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۲ خ	۲۲۰۰۰ (پرداخت شده)	اقارب و دوستان	مصرف	برداشت محصول زمین

خانوار	مبلغ (افغانی)	منابع	هدف	راه های بازپرداخت
۱ الف	۱۵۰۰۰	اقارب	مصرف	پرداخت نشده
۱ ب	۱۱۰۰۰	پسر کاکا و همصنفي	مصرف	پرداخت نشده
۱ ت	۳۰۰۰	افراد مختلف	نامعلوم	پرداخت نشده
۱ ث	۲۵۰۰۰ الی ۳۰۰۰۰	افراد مختلف	نامعلوم	پرداخت نشده
۱ ج	۲۰۰۰۰	پسر کاکا	مصرف	فراموش شده
۲ الف	۱۶۵۰۰	همسایه	مصرف	پرداخت نشده
۲ ث	۱۰۰۰	اهالی قریه	نامعلوم	پرداخت نشده
۲ ج	۲۰۰۰۰	اهالی قریه	مصرف	پرداخت نشده
۲ خ	۲۲۰۰۰	اهالی قریه	نامعلوم	پرداخت نشده
۲ د	۱۳۰۰۰	دوست	خرید صفحه سولر	پرداخت نشده

پیشنهادات شما

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان میخواهد تا از پیشنهادات شما به عنوان استفاده کنندگان منابع تحقیقاتی این نهاد مستفید شود. شما چه خواننده دایمی انتشارات ما باشید، چه در یکی از ورکشاپ ها یا سخنرانی های این واحد شرکت کرده باشید، چه از کتابخانه استفاده کرده باشید و یا جدیداً با این سازمان آشنا شده باشید. نظریات و پیشنهادات شما برای ما ارزشمند است. نظریات شما برای ما کمک میکند تا هدف خود را به بهترین وجه تعقیب نموده و یافته های کاری خود را به شکل بهتر با خوانندگان نشریات ما به اشتراک بگذاریم. سهل ترین راه برای ارائه پیشنهادات شما استفاده از این ایمیل آدرس میباشد.

areu@areu.org.af

شما نیز میتوانید هر نظری که دارید از طریق شماره ۷۹۹۶۰۸۵۴۸ (+۹۳) در میان بگذارید. اما بعضی اطلاعات که عمدتاً برای ما سودمند خواهند بود عبارتند از:

- چطور از نشریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می کنید. (مطالعه انتشارات، شرکت در جلسات و غیره)؟
- به چه منظور از تحقیقات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می کنید؟
- به چه شکل انتشارات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان را بدست می آورید؟
- از نسخه الکترونیکی استفاده میکنید یا نسخه چاپی؟
- چگونه انتشارات میتوانند اطلاعات را به شکل بهتری ارائه دهند؟
- نظر شما در مورد روند تحقیقاتی و نتایج ما چیست؟
- انتشارات یا رویداد های مورد علاقه شما در واحد تحقیق ارزیابی افغانستان کدام است؟
- به نظر شما ما چه کار های را بهتر میتوانیم انجام دهیم؟
- علاقه، ساحه و موقعیت کاری یا مطالعه شما کدام است؟
- عرصه علاقمندی، اشتغال، مطالعه و موقعیت تان؟

لیست نشریات اخیر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

تمام نشریات در ویب سایت www.areu.org.af قابل دسترسی اند و اکثر آنها به صورت نسخه چاپی رایگان در دفتر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان موجود میباشند.

تاریخ	نام نشریه	نویسنده	موجود به زبان دری	موجود به زبان پشتو	موضوع تحقیق	نوع نشریه
می ۲۰۱۹	آفتاب با دو انگشت پنهان نمشود: مواد مخدر غیر قانونی و بحث ها روی توافق سیاسی در افغانستان	دیوید منسفیلد			مدیریت منابع طبیعی	مقاله معلوماتی
می ۲۰۱۹	پارلمان افغانستان: وظایف و صلاحیت های مندرج قانون اساسی و عملکرد آن بعد از سال ۲۰۰۱	داکتر شمشاد پسری، زلی مالیار	✓	✓	قانون اساسی	مقاله تحقیقی
جنوری ۲۰۱۹	نقش دولت در مدیریت کوچ نشینی و نزاع بین کوچی ها-ده نشین ها	انتونیو گیسوتوزی	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی
دسامبر ۲۰۱۸	سازمان و تشکیلات اداره عامه در پرتو قانون اساسی قانون اساسی ۲۰۰۴ افغانستان	میرویس ایوبی، داکتر هارون رحیمی	✓	✓	قانون اساسی	مقاله تحلیلی
نوامبر ۲۰۱۸	خشک و دور از آب: کشت خشکاش و آینده ی ساکنان مناطق دشتهای جنوب غربی افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی
می ۲۰۱۸	ارزیابی تأثیر EUPOL در اصلاحات پولیس افغانستان	قیوم سروش	✓	✓		مقاله مقدماتی
نوامبر ۲۰۱۸	خشک و دور از آب: کشت خشکاش و آینده ی ساکنان مناطق دشتهای جنوب غربی افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مقاله تحلیلی	مدیریت منابع طبیعی
اکتوبر ۲۰۱۸	نوسان بین امید و ناامیدی: رفتار رای دهی شهروندان کابل در انتخابات ولسی جرگه ۲۰۱۸	محمد مهدی ذکی، صدیقه بختیاری و حسن وقایی			مختصرنامه	حکومتمداری و اقتصاد سیاسی
اکتوبر ۲۰۱۸	دست بردن به خانه زبور: مردم روستایی هلمند مبارزات ضد شورشگری را چطور میبینند	دیوید منسفیلد	✓	✓	مقاله تحلیلی	مدیریت منابع طبیعی
سپتامبر ۲۰۱۸	اهداف توسعه پایدار مربوط به صحت و نقش مراکز تحقیق پالیسی: ایجاد تحرک در جنوب آسیا	سید احمد میثم نجفی زاده			گزارش	حمایت اجتماعی
سپتامبر ۲۰۱۸	خشونت مبتنی بر جنسیت در میان کودکان بی جا شده داخلی در کابل: اقداماتی که باید انجام شود	لیه ویلفریدا و جونا چاوز			پالیسی نامه	حمایت اجتماعی
اگست ۲۰۱۸	سیاست ها در ماورای شواهد: مورد سوال قرار دادن ارتباط میان ارائه خدمات و مشروعیت دولت در افغانستان	اشلی جسکن و اورخلا نعمت	✓		مقاله تحلیلی	حمایت اجتماعی
جولای ۲۰۱۸	افراطگرها و فعال: افراطگرایی در بین محصلان پوهنتون در کابل هرات	ویدا مهران			پالیسی نامه	حمایت اجتماعی
می ۲۰۱۸	ارزیابی تأثیر EUPOL در اصلاحات پلیس افغانستان	قیوم سروش				حمایت اجتماعی
می ۲۰۱۸	آب هرچه عمیق تر، آرام تر: کوکنار نا مشروع و تحول دشت های جنوب غرب افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی

حوت ۱۳۹۶	مصنویت شهری: برنامه بازبینی بنای صلح شهری در افغانستان	یما ترابی	✓	✓	پالیسی نامه	حمایت اجتماعی
جنوری ۲۰۱۸	مطالعه بازنامه‌ی: میکانیزم های نهادی برای مهار کردن قاچاق انسان در افغانستان	ولی محمد کنديوال			پالیسی نامه	حمایت اجتماعی
مارچ ۲۰۱۸	مطالعه بازنامه‌ی: میکانیزم‌های نهادی برای مهار کردن قاچاق انسان در افغانستان	سوپروا نراسیمه‌یا			نشریه تحلیلی	حمایت اجتماعی
جنوری ۲۰۱۸	نوع شناسی منازعه‌ء کوچی-ده نشین در افغانستان	داکتر انتونیو گيستوزی	✓	✓	نشریه تحلیلی	مدیریت منابع طبیعی
عقرب ۱۳۹۶	خلاصه ای در مورد منازعه کوچی و باشندگان محل در افغانستان	داکتر انتونیو گيستوزی	✓	✓	چکیده	حمایت اجتماعی و معیشت
اسد ۱۳۹۶	باز نگری قضایی در افغانستان	غزال حارس	✓	✓	پالیسی نامه	قانون اساسی
اسد ۱۳۹۶	تکامل قوه اجرائیه در افغانستان: نگاهی به گذشته و پیشنهادهایی در مورد راه پیشرو	کاوون کاکړ، توماس کریم، همایون رثوفی	✓	✓	پالیسی نامه	قانون اساسی
جوزا ۱۳۹۶	حکومتداری شهری: ارزیابی برنامه انکشاف شهری در افغانستان	دلیف کامیر، ذبیح الله عیسی	✓	✓	پالیسی نامه	حکومتداری و اقتصاد سیاسی
جوزا ۱۳۹۶	حکومتداری معادن: سیستم مؤثر جمع آوری عواید صنایع استخراجی در افغانستان	جاوید نورانی	✓	✓	پالیسی نامه	حکومتداری و اقتصاد سیاسی
جوزا ۱۳۹۶	حکومتداری مهاجرت: تکامل مفاهیم و چارچوب نهادی در افغانستان	ولی محمد کنديوال، هلن سی سی	✓	✓	پالیسی نامه	حکومتداری و اقتصاد سیاسی
حمل ۱۳۹۶	اصلاحات خدمات ملکی در افغانستان: نقش و وظایف سکتور خدمات ملکی	سید حشمت الله هاشمی، گیرهارد لاپوت	✓	✓	مقاله مسأله محور	حکومتداری و اقتصاد سیاسی
جولای ۲۰۱۶	نزدیک ساختن دولت با مردم: غیرمتمرکز ساختن پلانگذاری و بودجه سازی	نعمت الله بیژن، فرحت امیل و هارون نایب خیل			نشریه تحلیلی	برنامه ریزی، بودجه گذاری و حکومتداری در سطح ولایتی
جولای ۲۰۱۶	نقش جامعه مدنی در ترویج حکومتداری خوب در افغانستان	اورخلا اشرف نعمت و کرین ورنر			نشریه تحلیلی	جامعه مدنی و حکومتداری
می ۲۰۱۶	اقدام متوازن کننده برای حکومتداری سکتور منابع	جاوید نورانی و لین دی بروکر			نشریه تحلیلی	معادن و حکومتداری
می ۲۰۱۶	توسعه منابع آبی فرامرزی: چه دیدگاه هایی برای همکاری در میان افغانستان، ایران و پاکستان وجود دارند؟	وینسنت توماس با منجیب احمد عزیز و خالد بهزاد			مطالعه موردی	مدیریت منابع طبیعی
می ۲۰۱۶	نگاه نزدیک به مردان و «انواع مردانگی»: مشارکت فعال مردان در برابری جنسیتی	لیا ویلفردا آر. ای، پیلانگو، چونا آر. اچاوز، پرویز طفیل، سید مهدی موسوی	✓	✓	پالیسی نامه	جنسیت
اپریل ۲۰۱۶	دولت بسط بنیان: چگونه تریاک تیشه به ریشه افغانستان زد	دیوید منسفیلد			کتاب	مدیریت منابع طبیعی

نشرات کنسرسیوم تحقیقاتی معیشت مصئون معلومات، تحلیل ها و سفارشات مهم در رابطه به پالیسی را در باره موضوعات مربوط به معیشت، خدمات ابتدایی و مصنویتی اجتماعی در اوضاع متاثر شده از جنگ ارائه می کند. این نشریه و سایر نشرات کنسرسیوم تحقیقاتی معیشت مصئون در آدرس انترتی www.securelivelihoods.org قابل دسترس می باشند. این تحقیقات با کمک مالی دولت انگلستان، ایرلند و کمیسیون اروپا تمویل می شود.

خوانندگان گرامی می توانند مواد مربوط به کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون را در نشریات خویش نقل قول یا بازتولید کنند. کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون مالک اصلی حق کپی رایت می باشد.

اعلامیه رفع مسئولیت: نظریات ارائه شده در این نشریه مربوط به نویسنده (نویسندگان) آن می باشد و لزوماً بازتاب دهنده نظریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، پالیسی های رسمی مقامات دولت انگلستان یا نشان دهنده نظریات بخش کمک مالی ایرلند، کمیسیون اروپا، کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون یا شرکای ما نمی باشد. © SLRC ۲۰۱۹.

کنسرسیوم تحقیقات معیشت مصئون
انستیتوت انکشاف خارجی

تلفن: +۴۴ (۰)۲۰ ۳۸۱۷ ۰۰۳۱

فاکس: +۴۴ (۰)۲۰ ۷۹۲۲ ۰۳۹۹

ایمیل: slrc@odi.org.uk

www.securelivelihoods.org

@SLRCtweet

پشت جلد: مارکیت حواله، افغانستان.

انستیتوت پول، تکنولوژی، و فراگیری مالی، ۲۰۱۰ (CC BY-SA ۲,۰)

ISBN 978-9936-641-29-7

9 789936 641297

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

ناحیه ۱۰، سرک ۱، فیز A، شهر نو

کابل، افغانستان

شماره تماس: ۵۴۸ ۶۰۸ ۷۹۹ (۰) +۹۳

ایمیل: Publications@areu.org.af

ویب سایت: www.areu.org.af

تمام نشریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان را می توانید از صفحه انترتی www.areu.org.af این اداره دریافت نمایید.

همچنان نسخه های چاپی بعضی از نشریات این اداره را می توانید از دفتر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان بدست آورید.

